

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

87'nci Birleşim (Olağanüstü)

23 Nisan 2023 Pazar

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- BU BİRLEŞİM TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının; Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 103'üncü yıl dönümü ile Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi amacıyla görüşmeler yapmak üzere olağanüstü toplantıya çağrıldığına ilişkin tezkeresi (3/2324)

IV.-ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 103'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve öneminin belirtilmesi amacıyla Genel Kurulda 23 Nisan 2023 Pazar günü yapılacak görüşmelerde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen siyasi partilerin grup başkanlarına onar dakika, grubu bulunmayan siyasi partilerin genel başkanlarına talepleri hâlinde üçer dakika süreyle söz verilmesine ilişkin önerisi

V.- ÖZEL GÜNDEM

A) 23 Nisan Görüşmeleri

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 103'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması ile günün anlam ve öneminin belirtilmesi görüşmeleri

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, 27'nci Dönemde yaşamını yitiren milletvekillerine Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

VII.- AÇIKLAMALAR

1.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, CHP Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan çocuklara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79526)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Nusrettin Maçın'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan çocuklara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79527)

3.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan çocuklara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79529)

4.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan çocuklara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79531)

5.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan çocuklara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79532)

6.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan çocuklara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79533)

7.- Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydın'ın, deprem nedeniyle zarar gören sevgi evlerine ve bu evlerde bulunan çocuklara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79534)

8.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, 1999 yılından bu yana toplanan deprem vergilerinin akıbetine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/79588)

9.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Çayırova ilçesinde bulunan Şekerpınar Mahallesi'nin ATM ihtiyacına, Kocaeli'nin Darıca ilçesinde bulunan Bayramoğlu Mahallesi'nin ATM ihtiyacına, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bulunan Tavşancıl Mahallesi'nin ATM ihtiyacına, İlişkin soruları ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/79589), (7/79590), (7/79591)

10.- Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın, Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü yönetimiyle ilgili usulsüzlük iddialarına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/79616)

11.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Çayırova ilçesinde bulunan Akse Mahallesi'ne yeni bir ilkokul inşa edilmesi talebine,

Kocaeli'nin Çayırova ilçesinde bulunan Özgürlük Mahallesi'ne yeni bir ilkokul inşa edilmesi talebine,

Kocaeli'nin Çayırova ilçesinde bulunan Yeni Mahallesi'ne yeni bir lise inşa edilmesi talebine,

Kocaeli'nin Çayırova ilçesine engelli çocuklar için okul yapılması talebine,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/79618), (7/79620), (7/79622), (7/79624)

12.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, deprem sonrası devlet tarafından koruma altına alınan çocuklara ve haber alınamayan bazı çocukların akıbetine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79669)

13.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, İzmir'de bulunan Bakanlığa bağlı yapıların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79671)

14.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Tekirdağ'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/79693)

15.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'da DASK kapsamında yapılan taleplerin karşılanmadığı iddiasına,

- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, DASK ödemeleri ile ilgili iddialara,

Kahramanmaraş'ta depremde evi yıkılan bir kişinin ev kredisi borcuna,

KHK ile ihraç edildiği gerekçesiyle bir kişinin bankada hesap açamadığı iddiasına,

- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, depremde zarar gören esnaf ve sanatkârların desteklenmesine,

- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, afet bölgesi ilan edilen illerde hayata dönüş kredisine başvuran esnaf ve sanatkâr sayısına,

Afet bölgesinde kredi borçları ertelenen esnaf ve sanatkârlara,

- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Ziraat Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığının eski yönetim kurulu başkanı ile ilgili bazı iddialara,

- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde bulunan Topçular Mahallesi'nin ATM ihtiyacına,

- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, bir şirket tarafından usulsüz satış yapıldığı iddiasına ve SPK tarafından bu iddianın araştırılmasına,

İlişkin soruları ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/79697), (7/79698), (7/79699), (7/79700), (7/79846), (7/80021), (7/80022), (7/80193), (7/80194), (7/80195)

16.- Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydın'ın, Şanlıurfa'daki Birecik Vergi Dairesinin Suruç'a taşınmasına,

- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, emekliler için çeşitli düzenlemeler yapılması talebine,

2000 yılından sonra emekli olanların aylıklarının eşitlenmesine,

Emeklilere verilen bayram ikramiyesinin asgari ücret seviyesine yükseltilmesi talebine,

- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Özel İletişim Vergisinden elde edilen gelire ve yapılan harcamaya,

- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Türkiye Tek Yürek kampanyasında toplanan bağışların akıbetine,

- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, engellilerin ekonomik ve sosyal haklarının iyileştirilmesi önerisine,

İlişkin soruları ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/79702), (7/79840), (7/79841), (7/79842), (7/79843), (7/79845), (7/80337)

17.- Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin'in, emeklilikte hak kaybının önlenmesi için astsubaylara görev tazminatı verilmesi yönünde bir çalışma olup olmadığına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın cevabı (7/79727)

18.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Tekirdağ'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin sorusu ve Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın cevabı (7/79728)

19.- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, firari bir kişi hakkında nikah işlemleri yapılmasına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79781)

20.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş'ta gerçekleşen depremler sonrası kimsesiz kalan çocuklara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79782)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, deprem bölgesinde kaybolan çocukların akıbetine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79783)

22.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin sosyal yardım talebinin reddedildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79784)

23.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Bakanlık bünyesinde istihdam edilen sosyal hizmet uzmanı sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79785)

24.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, kömür sevkiyatında yaşanan gecikmelere ve Bakanlık tarafından yapılan kömür dağıtımına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79786)

25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, bazı ülkelerde ikâmet eden Türk vatandaşı sayısına ve bunlardan oy kullanacaklara ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/79830)

26.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, deprem bölgelerinde okul öncesi çağındaki çocuklar ile engelli çocuklara verilen eğitim ve bakım hizmetlerine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79992)

27.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası kimliği belirlenemeyen çocukların kimlik tespiti amacıyla yapılan çalışmalara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79994)

28.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'ın, engelli aylıklarının artırılması ve engellilerin muayene katkı payından muaf tutulması talebine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79995)

29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, engelliler için evde bakım gelir kriterinin kaldırılması talebine ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/79996)

30.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Irak'ta cezaevinde bulunan bir Türk vatandaşının Türkiye'ye getirilmesi talebine,

Irak'ta cezaevinde bulunan bir Türk vatandaşının Türkiye'ye getirilmesi talebine,

Irak'ta cezaevinde bulunan bir Türk vatandaşının Türkiye'ye getirilmesi talebine,

İlişkin soruları ve Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun cevabı (7/80017), (7/80018), (7/80019)

31.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, emekli maaşını PTT'den alan kişilere promosyon verilmesi talebine,

- Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, Mardin'de bazı cemaat vakıflarının arazilerinin Hazineye devredildiği iddialarına,

İlişkin soruları ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/80023), (7/80024)

32.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, terörle mücadele kapsamında yaralanan ancak gazi sayılmayan kişi sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/80135)

33.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Bergama ilçesinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İzmir'in Dikili ilçesinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İzmir'in Beydağ ilçesinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İzmir'in Kınık ilçesinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İzmir'in Kiraz ilçesinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İzmir genelinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İzmir'in Aliağa ilçesinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İzmir'in Tire ilçesinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İzmir'in Menemen ilçesinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İzmir'in Bayındır ilçesinde bütünlük sosyal yardım bilgi sistemine başvuran kişi sayısına,

İlişkin soruları ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/80136), (7/80137), (7/80138), (7/80139), (7/80140), (7/80141), (7/80142), (7/80143), (7/80144), (7/80145), (7/80146)

34.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, askerlik görevini yaparken yaşamını yitiren bir kişinin şehit sayılmamasına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/80318)

Açılma Saati: 14.02
BAŞKAN: Mustafa ŞENTOP
KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), İshak GAZEL (Kütahya)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 103'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması ile günün anlam ve önemini belirtilmesi amacıyla Anayasa'nın 93'üncü, İç Tüzük'ün 7'nci maddelerine göre Başkanlığımızın doğrudan çağırısı üzerine olağanüstü toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinin 87'nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Şimdi İstiklal Marşı'mız okunacaktır.

(İstiklal Marşı)

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının çağrı yazısını okutup bilgilerinize sunacağım.

III.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının; Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşunun 103'üncü yıl dönümü ile Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve önemini belirtilmesi amacıyla görüşmeler yapmak üzere olağanüstü toplantıya çağrıldığına ilişkin tezkeresi (3/2324)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığından Bildirilmiştir

Türkiye Büyük Millet Meclisini, kuruluşunun 103'üncü yıl dönümü ile Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve önemini belirtilmesi amacıyla görüşmeler yapmak üzere Anayasa'nın 93'üncü ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 7'nci maddeleri gereğince 23 Nisan 2023 Pazar günü saat 14.00'te olağanüstü toplantıya çağırıyorum.

Sayın milletvekillerinin belirtilen gün ve saatte Genel Kurul toplantısına katılmalarını rica ederim.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

IV.-ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 103'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve önemini belirtilmesi amacıyla Genel Kurulda 23 Nisan 2023 Pazar günü yapılacak görüşmelerde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen siyasi partilerin grup başkanlarına onar dakika, grubu bulunmayan siyasi partilerin genel başkanlarına talepleri hâlinde üçer dakika süreyle söz verilmesine ilişkin önerisi

No:92

23/4/2023

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 23/4/2023 Pazar günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Yılmaz Tunç
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grubu Başkan Vekili

Engin Altay
Cumhuriyet Halk Partisi
Grubu Başkan Vekili

Hakkı Saruhan Oluç
Halkların Demokratik Partisi
Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi
Grubu Başkan Vekili

Dursun Müsavat Dervişoğlu
İYİ Parti
Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisini, açılışının 103'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması, günün anlam ve önemini belirtilmesi amacıyla Genel Kurulda 23 Nisan 2023 Pazar günü yapılacak görüşmelerde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen siyasi partilerin grup başkanlarına onar dakika, grubu bulunmayan siyasi partilerin genel başkanlarına talepleri hâlinde üçer dakika süreyle söz verilmesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, olağanüstü toplantı gündeminde yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 103'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması ile günün anlam ve önemini belirtilmesi amacıyla yapacağımız görüşmelere başlıyoruz.

V.- ÖZEL GÜNDEM

A) 23 Nisan Görüşmeleri

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 103'üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nın kutlanması ile günün anlam ve önemini belirtilmesi görüşmeleri

BAŞKAN – Saygıdeğer milletvekilleri, siyasi partilerimizin Sayın Genel Başkanları; millî değerimiz olan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'mızı kutlamak ve yüce Meclisimizin kuruluşunun 103'üncü yıl dönümünü idrak etmek amacıyla 27'nci Dönemin

son oturumunda bir araya gelmiş bulunuyoruz. Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ve Türkiye Büyük Millet Meclisimizin 103'üncü açılış yıl dönümü milletimize, soydaş ve akraba topluluklara ve mutluluğumuzu, kederimizi yüreğinde hissedecek kadar Türkiye'yi seven farklı coğrafyalardaki bütün dostlarımıza kutlu olsun.

6 Şubat'ta gerçekleşen, 50 binden fazla canımızın hayatını kaybettiği, 108 bin kardeşimizin yaralandığı, asrın felaketi saydığımız depremler sebebiyle yüreğimiz buruk, gönlümüz yaslıdır. En büyük tesellimiz, devletimizin, bütün kurumlarıyla, depremden zarar gören vatandaşlarımızın yaralarını sarmak, yeni yaşama imkânlarını oluşturmak için gösterdiği olağanüstü çabadır. İnşallah, bu acı hadisenin izlerini silmek, 11 ili etkileyen depremlerin yıkıma uğrattığı şehirleri daha güçlü bir şekilde ayağa kaldırmak için gösterilen gayret en kısa sürede neticelerini verecektir, devletimizin bu konudaki kararlılığı, hazırlığı ve gücü tamdır. Bu vesileyle, bir kez daha, deprem felaketinde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum. Şundan eminim ki tarihin hiçbir döneminde, dünyanın hiçbir yerinde, böyle büyük acılarda, felaketlerde, zorluklarda böylesine bir ve birlik olan, hep birlikte mücadele eden başka bir millet ve devlet yoktur.

Saygıdeğer milletvekilleri, bazı hakikatler ve hadiseler insanların ve milletlerin yolunu belirleme, hayatlarını tanzim etme niteliğinden ötürü sürekli hatırlanmayı, titiz bir dikkatle üzerinde düşünülüp müzakere edilmeyi hak ederler. Yüz yıl önce vatanımız işgal ve istila, milletimiz esir olma tehlikesiyle karşı karşıyayken milletimizin hür ve saygın yaşama iradesinin en tabii hâli olarak ortaya çıkan Millî Mücadele ve bu kutlu cehdin karargâhlığını yapan Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışı da bahsettiğim tarihtir hakikatler ve hadiseler arasındadır. Tafsilatı bugüne çok kıymetli dersler veren Millî Mücadele ve bu mücadeleye karargâhlık yapan bir millî merkez olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışıyla ilgili olarak şu birkaç noktaya temas etmekte fayda görüyorum: Evvela, Türkiye Büyük Millet Meclisi, işgal ve ilhak tehdidi karşısında tam bağımsızlık hedefine kadar silahlı mücadele yürütmenin yegâne çare olduğunu kabul etmekle birlikte, bunu milletin meşru desteğine istinat eden bir Meclis eliyle yapmayı hayati bir mecburiyet olarak görmüştür. Böylece, Amasya Tamimi'nde sarahaten ortaya konulan "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır." prensibi doğrultusunda, millet, istiklal mücadelesinin hakiki öznesi ve kaynağı kılınmıştır.

İkinci olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi, milleti teşkil eden farklı kesim, fikir ve kökenden temsilcilerin millî gaye uğruna dayanışmasının, uyumunun ve mücadelesinin daima rehber edinilecek bir örneğidir. Bu örnek, çetin imtihanlardan geçmeye yazgılı milletimizin her bir ferdi için zor zamanlarda başvurulacak derleyici ve tanzim edici bir davranış tarzıdır. Devrin şartları göz önüne alındığında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışından çıkarılacak bir diğer önemli husus da maddi güçsüzlük vehmine kapılıp asli vazifelerden ve millî hamlelerden kaçınılamayacağı hakikatidir. Nitekim, daha Sivas Kongresi'nde bir hatip kürsüde "Müstakil yaşamaya mali durumumuz müsait değildir, zira çok borcumuz vardır." diyebilmiştir fakat Millî Mücadele bu fikre itibar etmemiş "Hiçbir kuvvet millî şerefimizden daha büyük değildir." inanç ve kararlılığıyla hâkim ve muzaffer olmuştur. Millî Mücadele ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin açıldığı dönem göz önüne alındığında, mücadelenin sadece işgalci devletlere ve emperyalist tasalluta karşı verilmeyeceği, Birinci Dünya Savaşı'nda alınan ağır hezimetle daha da koyulaşan bir "Bu memleketten, bu millettten bir şey olmaz." kanaatiyle de savaşıldığı görülecektir. Bu hakikat göz önüne alındığında, Millî Mücadele'nin yalnızca millî bir kıyam olmadığı, aynı zamanda bir zihniyet inkılabı da olduğu anlaşılabacaktır. İşte bu yüzden, Türkiye'nin her hamlesine, haricî sebeplerin müsait olmayışı, mali şartların yetersizliği ve rakip devletlerin kuvveti sebep gösterilerek karşı çıkmak millî seciyemizle ve vazifelerimizle bağdaşmayacak bir davranıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, milletimiz savaşların getirdiği yıkımları iyi bilir. Vatan topraklarımız tarih boyunca doğal afetler yaşarken aynı zamanda o topraklara göz dikenlere de çokça şahit olmuştur. O yüzden, bizim mayamızda barışı korumak, tuzakları bozmak, savaştan uzak durmak, savaşın kaçınılmaz olduğu noktada ise destansı zaferler kazanmak vardır. O yüzden, nerede mazlum bir millet varsa, bize ihtiyaç duyan insanlar varsa orada olmayı da görev biliriz.

Bu kürsünün arkasında yazan Mustafa Kemal Atatürk'ün "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünü bir bütün olarak doğru anlamalı ve hakkını vermeliyiz. Egemenliğin milletin olması sadece yönetme erkinin millettten neşet ettiği, kaynaklandığı ve bunu da milletvekilleri aracılığıyla gerçekleştirdiği anlamını taşımaz; aynı zamanda, o egemenliğin kullanılmasının önündeki bütün engellerin de bertaraf edilmesi anlamını taşımaktadır.

Çok açıktır ki tıpkı Kurtuluş Savaşı mücadelesini verdiğimiz günlerdeki gibi bir mücadele vermekteyiz. Savunmada millîleştikçe, hiçbir vekâlet savaşının kuklası olmayı kabul etmedikçe, tıpkı Rusya-Ukrayna savaşında gösterdiğimiz tavır gibi barışın yanında güçlü ve etkili bir şekilde durduğumuz sürece huzurumuzu bozmaya mutlaka teşebbüs edeceklerdir, varсын etsinler; devletimizin gücü, milletimizin birlik ve beraberliği, bunların sembolleştiği Meclisimiz ve Sayın Cumhurbaşkanımızın kararlılığı oldukça başarma imkânları yoktur. Dostumuz da düşmanımız da iyi bilir ki bizim için vatan uğruna ölmek ile yaşamak arasında bir fark yoktur, bizim için millet uğruna gözden çıkarmadığımız can yoktur, bizim için bağımsızlık uğruna ödeyemeyeceğimiz bedel yoktur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz böyle gördük, böyle yaşarız ve böyle ölürüz; başkaca bir yol, başkaca bir gerçek yoktur.

Saygıdeğer milletvekilleri, cumhuriyetimizin 100'üncü, çok partili siyasi hayata geçişimizin 77'nci yıl dönümünü idrak ettiğimiz bir dönemde Türkiye olarak hayati önemde bir seçime gitmekteyiz. Evvelemirde, bu seçimin memleketimiz ve milletimiz için hayırlı neticeler vermesini temenni ediyorum. Bu temenniyle birlikte, şu hakikati de ifade etmeye mecburum: 1946'dan sonra yapılan seçimlerde çok partili siyasi hayata geçildikten sonra, Türkiye, bütün seçimlerini şaibesiz, şeffaf ve adil bir biçimde gerçekleştirmiş, milletin iradesi bu seçimler neticesinde ortaya çıkmıştır. Bunun en büyük delili, milletimizin seçimlere olan rağbeti ve dünyada seçimlere katılım oranının en yüksek olduğu ülke olmasıyla ortaya çıkmaktadır. 14 Mayıs'ta gerçekleşecek seçimlerin de bugüne kadar olduğu gibi adil ve şeffaf bir biçimde yapılacağından kimsenin kuşkusu olmamalıdır; Türkiye'nin siyasi birikimi, demokratik tecrübesi bunu gerektirmektedir.

14 Mayıs'ta gerçekleşecek seçimin ülkemiz adına önemli bir eşik anlamı taşıdığına şüphe yoktur. Bu seçim dünyanın ve bölgemizin derin çalkantılarla ve altüst oluşlarla sınılandığı bir dönemde gerçekleşmektedir. Otuz yılı aşkın süredir güneyimizde yaşanan siyasi belirsizliklere bu sefer kuzeyimizde ve Doğu Avrupa'da yaşanan bunalımlar eklenmiştir. Şunu iftiharla ve büyük bir memnuniyetle görüyoruz ki Türkiye, sancılı ve kanlı geçen bir mücadeleden sonra terörü hem sınırları içinde hem de sınırları dışında büyük ölçüde sona erdirmiştir. Türkiye'yi belli politikalara zorlamak veya dışındaki gelişmelere müdahale edemez hâle getirmek için terörü bir aparat olarak kullanan güçlerin elinden bu enstrüman alındıkça Türkiye daha kudretli bir aktör hâline gelmektedir. Türkiye'nin terörü bitme noktasına getirmesinde, sınırları dışındaki terör odaklarını işlemez kilmasında en önemli etken de savunma sanayisinde yapılan dev hamlelerdir. Sadece 10 Nisan'da hizmete giren TCG ANADOLU bile tek başına, Türkiye'nin bölgesinde ve küresel ölçekte eriştiği aşamayı, iddialarını destekleyecek güce ulaşması, yetenek, hız ve enerjisini göstermesi bakımından çok büyük öneme sahiptir. Evet, büyük öneme sahiptir zira hiçbir devlet, gücünün gölgesi müzakere masasına düşmedikçe diplomasi yapamaz, ulusal çıkarlarını savunamaz. Bu bağlamda gücümüzün tarifi, yönü ve ölçüsü bellidir: İstikrarla büyüyen ve teknoloji yoğun ürünlere ağırlık vermiş bir ekonomi, enerjide çeşitlenme ve yerleşme, teknolojik üstünlüğünü her geçen gün artıran bir ordu, temel millî hedeflerde birleşen bir siyaset kurumu, millî ruhla donanmış eğitilmiş ve nitelikli bir gençlik.

Şüphesiz ki milletimiz kendi hür iradesiyle 14 Mayıs'ta siyasi tercihini ortaya koyacak, milletvekillerini ve

Cumhurbaşkanını seçecektir. Millî irade, demokrasimizin ve siyasi sistemimizin en hassas terazisi olarak vazifesini ifa edecektir. İnancımız, Türkiye'nin terörle mücadelede, savunma sanayisinde, üretime dayalı ekonomik ilerleyişinde, teknolojik gelişiminde kesintiye uğramak bir yana, daha da ivmelenmesini sağlayacak neticelerin ortaya çıkacağı yönündedir.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, 23 Nisan, 1927'den bu yana Çocuk Bayramı olarak kutlanmaktadır. Bu durumun dünyada istisnai olduğu ve Türkiye'nin bu tavrının önemi açıktır. Zira çocuklar ve gençler toplumun geleceği, yarına ilişkin teminatıdır. Konuşmamın bu kısmında çocuklarımıza ve gençlerimize birkaç şey söylemek istiyorum.

Sevgili çocuklar, gençlerimiz; tarihi baştan başa bir fazilet kitabı sayılması lazım gelen şerefli bir milletin mensubusunuz. Tarihimizi öğrendikçe ve milletimizin neyi, hangi gerekçeyle ve ahlakla yaptığını gördükçe daha büyük işler yapmak kudretini kendinizde bulacaksınız. Başka milletleri ve toplumları küçük görenek değil, bütün insanlığın faydasına olacak insani erdemleri ve gayreti taşıdıkça devletimizi büyütecek ve güçlendireceksiniz. Ecdadınızın zorlu imtihanlardan geçerek, binbir meşakkate katlanarak sizlere devrettiği vatani, devleti ve medeniyet değerlerini daha ileri noktalara taşımak sizlerin elindedir hatta vazifenizdir; bu vazifenin ifasında ihmal göstermeyeceğinize inancımız tamdır.

Değerli milletvekilleri, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'mızı kutlamak ve yüce Meclisimizin kuruluşunun 103'üncü yıl dönümünü idrak etmek amacıyla bu özel oturumda bir araya geldik. Belirttiğim üzere, bugün 27'nci Dönemin son oturumunu yapıyoruz. Bu vesileyle, küresel salgın gibi zorlayıcı şartlarda görev yapan, milletin kendisinden beklediği hizmetleri yerine getirmek için gayret gösteren bütün milletvekili arkadaşlarımı kutluyorum.

27'nci Dönemde milletvekili olarak seçilen ve aramızdan ayrılan Denizli Milletvekili Kazım Arslan'a, Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'a ve 6 Şubat depreminde hayatını kaybeden Adıyaman Milletvekili Yakup Taş'a Allah'tan rahmet diliyorum.

Demokraside...

(CHP sıralarından "Edirne Milletvekili Erkin Bircan." sesleri)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 9 vekilimiz var efendim.

BAŞKAN – Erkin Bircan Milletvekili...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Markar Eseyan, Deniz Baykal...

BAŞKAN – Deniz Baykal...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İsmet Uçma...

BAŞKAN – Demokraside temsil bir bayrak değişimidir. Bugün oturumda hazır bulunan arkadaşlarımızın bir kısmı önümüzdeki dönem burada bulunmayacak. 28'inci Yasama Döneminde bu çatı altında bulunmayacak milletvekillerinden birisi de benim. Şunu belirtmek isterim ki hayatımın en büyük bahtiyarlıklarından biri ve en önemlisi, Millî Mücadele'ye karargâhlık yapmış ve 15 Temmuz hain darbe teşebbüsüne direnmiş bu Gazi Meclisin kuruluşunun 100'üncü yıl dönümüne denk gelecek şekilde -üst üste 2 kez seçilerek- Başkanlığını yapmaktır. Bu fevkalade gurur verici vazifeyi nasip ettiği ve mensubu olmaktan şeref duyduğum aziz milletime hizmet fırsatı lütfettiği için Cenab-ı Hakk'a şükrediyorum.

Meclis Başkanlığına seçilmemde gösterdikleri yakınlık, ilgi ve destek için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye ve bütün siyasi partilerimizden milletvekili arkadaşlarıma yakın çalışma, destek ve iş birliği bakımından gösterdikleri yakınlık için şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu uzun ve zorlu çalışma dönemi içinde mesai mefhumu gözetmeksizin samimiyetle ve bu Gazi Meclise layık olmak için fedakârlıkla çalışan Meclisteki bütün personel arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

14 Mayıs'ta gerçekleşecek seçimlerin milletimizi müreffeh, ülkemizi bayındır, devletimizi kudretli kılacak hayırlı neticeler vermesini temenni ediyorum.

Bu gurur gününde başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve mücadele arkadaşları olmak üzere, açıldığı günden itibaren Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında görev yapmış bütün milletvekillerimizi ve devlet adamlarımızı, büyük Türkiye yolunda şehadete yükselen, gazi olan, son olarak 15 Temmuz'da darbeye direnen bütün vatan evlatlarını rahmetle, minnetle ve şükranla anıyorum.

İdrak etmekte olduğumuz Ramazan Bayramı'nın aziz milletimize, İslam âlemine, bütün insanlığa hayır, bereket ve barış getirmesini temenni ediyorum.

Birlik ve şeref içinde yeniden büyük Türkiye yolunda daha nice yüzyıllara. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen siyasi partilerin Grup Başkanlarına onar dakika, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunmayan siyasi partilerin genel başkanlarına ise talepleri hâlinde üçer dakika süreyle söz vereceğim.

Söz sırasını okuyorum: Adalet ve Kalkınma Partisi Meclis Grubu Başkanı Sivas Milletvekili Sayın İsmet Yılmaz'ın yerine Genel Başkan Vekili İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Kemal Kılıçdaroğlu, Halkların Demokratik Partisi Eş Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı İstanbul Milletvekili Sayın Pervin Buldan'ın yerine Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı Osmaniye Milletvekili Sayın Devlet Bahçeli'nin yerine Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay, İYİ Parti Meclis Grubu Başkanı ve Bursa Milletvekili Sayın İsmail Tatlıoğlu'nun yerine Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Sayın Erkan Baş, Demokrat Parti Genel Başkanı ve Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Gültekin Uysal.

İlk söz Adalet ve Kalkınma Partisi Meclis Grubu Başkanı Sivas Milletvekili Sayın İsmet Yılmaz'ın yerine Genel Başkan Vekili İzmir Milletvekili Sayın Binali Yıldırım'a aittir.

Buyurun Sayın Yıldırım. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ MECLİS GRUBU BAŞKANI ADINA BİNALİ YILDIRIM (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum, sizlerin şahsında aziz milletimizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Millî Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nız kutlu olsun. Bu günü çocuklarımıza bayram olarak armağan eden Gazi Meclisimizin ilk Başkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah arkadaşlarını ve Millî Mücadele'mizi yöneten bütün milletvekillerini saygıyla, rahmetle, şükranla yâd ediyorum. İlk Meclisimizden bugüne kadar bu yüce çatı altında vekâlet görevini üstlenen bütün milletvekillerimize şükranlarımı sunuyorum.

27'nci Yasama Yılı'nın bu son özel toplantısında yasama dönemi içerisinde hayatını kaybeden Deniz Baykal, Yakup Taş, İmran Kılıç, İsmet Uçma, Markar Eseyan, Kazım Arslan ve Erkin Bircan milletvekillerimize de Allah'tan rahmet diliyorum; ailelerine ve yakınlarına bir kez daha başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Yine "asrın felaketi" olarak adlandırılan, bilim adamlarınca bin yılda bir görülecek Kahramanmaraş merkezli depremlerde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza da Rabb'imden rahmet, yakınlarına sabır diliyorum; milletimizin başı sağ olsun. Depremde yaralanan vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum. Rabb'imin izniyle devlet ve millet olarak dayanışmamız sayesinde

yaralar süratle sarılıyor, hep beraber yeniden doğruluyoruz.

Mübarek Ramazan Bayramı'mızın 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'yla aynı güne denk gelmesi çok manidar bir güzelliştir. Bu vesileyle, aziz milletimizin her iki bayramını da yürekten tebrik ediyorum. Allah devletimizi, milletimizi payidar kılsın ve nice bayramlara, Ramazan Bayramı'na ve nice 23 Nisanlara kavuşursun.

Dünyanın hiçbir ülkesinde eşi olmayan 23 Nisan Çocuk Bayramı Türkiye'nin ve dünyanın bütün çocukları için kutlu olsun. Allah, Türkiye'nin ve dünyanın bütün çocuklarının umudunu, geleceğini ve yüzünü güldürsün.

Değerli milletvekilleri, bu konuşma şahsım için özel bir anlam ifade ediyor; milletvekili, bakan, Başbakan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı gibi şerefli görevlerle çıktığım bu millet kürsüsünde son kez huzurlarınızdayım. Önümüzdeki yasama döneminde bu Mecliste görev yapan milletvekillerimizin yarından fazlası olmayacak, ben de onlardan biriyim. İnsan işiyle, eseriyle yâd edilir. Ziya Paşa'nın ifadesiyle "Ayinesi iştir kişinin, lafa bakılmaz." Hepimizin karnesini millet veriyor. Umarım ve dilerim ki naçizane ismimiz bu büyük millete, bu büyük ülkeye hizmet etmiş biri olarak anılır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Baki kalan bu kubbeye hoş bir sada imiş. Evet, bizler vazifemizi, milletimize, ülkemize hizmet olarak tanımladık ve öyle yola çıktık. Şükürler olsun, milletimizin hizmetinde yol arkadaşı olduk ve milletin emanetine halel getirmedik. Türkiye'nin lideri, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'la yarım asra varan bir yol arkadaşlığımız var; bu güzel yolculuk ve bu yol arkadaşlığı hayatımın en anlamlı değerlerinden birisidir. Rabb'im ömür verdikçe bu kutlu hareketin bir neferi olmaya devam edeceğim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ülkemizin refahı, halkımızın mutluluğu için muhteşem eserlere imza atmak nasip oldu. O eserlerin ne olduğunu burada tek tek anlatacak değilim, buna imkân ve zamanımız yok. Neler yaptığımızı, eserlerimizi, yediden yetmişe, Hakkâri'den Edirne'ye, İzmir'den İstanbul'a, Erzincan'dan Sivas'a herkes biliyor; Türkiye biliyor. Kara yollarında, deniz yollarında, hava yollarında, demir yollarında Türkiye efsanevi mesafe aldı. Son yirmi yılda altyapı ve iletişim gelişmişliğinde ülkemiz 30 sıra birden yükseldi. 81 vilayetten hangisine giderseniz gidin, hangi bölünmüş yoldan, hangi otoyoldan, hangi tünelden, hangi viyadükten geçerseniz geçin; hangi hızlı tren istasyonunda biletle alırsanız, hangi havaalanında uçuş saati beklerseniz bizim eserlerimizi göreceksiniz, Cumhurbaşkanımızın yanında naçizane bizim ismimiz de hatırlanacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu şerefi, bu hizmet imkânını bahsettiği için aziz milletime ve Rabb'ime hamdediyorum.

Tabii ki bu eserler milletin desteği, tabii ki güven ve istikrar sayesinde gerçekleşmiştir; demokrasi ve hukuk düzeni olmadan hiçbir iş yapamazsınız. Vesayet sisteminin Türkiye'yi rehin aldığı dönemde ne yazık ki Türkiye'nin kalkınma hamlesi gecikti. Ne zaman ki 3 Kasım 2002 seçimleriyle demokrasi vesayetten kurtuldu, o günden itibaren ülkemiz Türkiye şahlanmaya başladı. Bu kazanımlar güçlü siyasi liderlik, ortak akıl sayesinde elde edildi. AK PARTİ iktidarlarıyla sağlanan güven ve istikrarla son yirmi bir yılda Türkiye muhteşem bir kalkınma seferberliği gerçekleştirdi. Bir yandan savunma sanayisi, yerli helikopter, akıllı mühimmat, İHA, SIHA, TCG ANADOLU, yerli otomobil gibi ürünlerimizi yerli ve millî kaynaklarla üretirken diğer yandan da Cumhurbaşkanının seçilmesinin engellenmesi, 367 krizi, Gezi, 17-25 Aralık, 15 Temmuz darbe kalkışması, demokrasi dışı odaklarla mücadele ettik; ardından istikrar ve güçlü iktidar için sistem değişikliğini Gazi Meclisimize getirdik ve Meclisimizden geçti, halkımız da onayladı. Beş yıllık bir tecrübeden sonra tabii ki sistem değişikliğinde düzeltilmesi gereken konular olmuştur, bunlar da gelecek Meclisin gündeminde olmaya devam edecek. Cumhuriyetimizin, demokrasimizin kazanımları kimseden esirgenmeden; hiçbir zümreyi, hiçbir kesimi, hiçbir şehri ihmal etmeden bütün illerimize verilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Türkiye'nin geleceği, vesayet zincirini kıran kadrolar sayesinde güvence altına alınmıştır. Cumhuriyetimizin en büyük kazanımı istikrar ve güvenidir. Bu iki değeri korumak en temel görevimizdir. Siyaset elbette yarışmayı, rekabeti beraberinde getiriyor, bu anlaşılabilir; anormal olan nefret dilidir, ayrıştırıcılıktır, kırıcı, yıkıcı eleştirilerdir. Seçime gidiyoruz, kimin ne yapacağını, kimin ne yapamayacağını milletimiz ezbere biliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ MECLİS GRUBU BAŞKANI ADINA BİNALİ YILDIRIM (Devamla) - Bütün siyasetçilerimizden beklentimiz, 86 milyon vatandaşımızın sahip çıkacağı bir siyasi dil kullanılmasıdır. Söz ve karar vatandaşımızın; gelecek yüzyıl, Türkiye'nin Yüzyılı olacak. 14 Mayıs seçimleri şimdiden hayırlı olsun. İnaniyorum ki milletimiz güven ve istikrardan geri adım atılmasına izin vermeyecektir. Milletimizin talepleri ile bizim taleplerimiz daima aynıdır. Seçim, inşallah, Türkiye'yi demokraside, hukuk düzeninde, kalkınma ve refahta istikrarı daha ileri götürecek sonuçları sağlayacak. Cahit Sıtkı'nın dediği gibi:

"Memleket isterim

Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;

Kuşların çiçeklerin diyarı olsun.

Memleket isterim

Ne başta dert, ne gönülde hasret olsun;

Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.

Memleket isterim

Ne zengin fakir, ne sen ben farkı olsun;

Kış günü herkesin evi barkı olsun.

Memleket isterim

Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;

Olursa bir şikâyet ölümünden olsun." (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Sözlerimi tamamlarken yıllardır büyük Türkiye davasına beraber hizmet ettiğim bütün yol arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi ifade ediyorum. Onların akıl teri sayesinde milletimize hizmet ettik, eserler verdik; yüzümüz ak, alınımız açık oldu. Sizlere veda ederken diyorum ki: "Allah milletimizi, devletimizi daima payidar kılsın; Türkiye'nin düşmanlarına fırsat vermesin. (AK PARTİ sıralarından "âmin" sesleri) Birliğimiz, dirliğimiz, kardeşliğimiz, dayanışma ruhumuz daim olsun. (AK PARTİ sıralarından "âmin" sesleri, AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ MECLİS GRUBU BAŞKANI ADINA BİNALİ YILDIRIM (Devamla) – Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;

Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.

O benim milletimindir... O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;

O benimdir, o benim milletimindir ancak. (AK PARTİ sıralarından ayakta alkışlar, MHP sıralarından alkışlar)

Bayrakları asalım.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Allah'a emanet olun, sağ olun, var olun. (AK PARTİ sıralarından ayakta alkışlar, MHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Yanlış okudunuz İstiklal Marşı'nı.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Değerli arkadaşlar, şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı İzmir Milletvekili Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Kılıçdaroğlu. (CHP sıralarından ayakta alkışlar, İYİ Parti sıralarından alkışlar)

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sevgili yurttaşlarımızın ve bilhassa sevgili çocuklarımızın 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı en içten dileklerle kutluyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 103'üncü yıl dönümünde bu aziz bayramın sadece Türk çocuklarına değil, başta tüm mazlum milletlerin çocukları olmak üzere, dünyanın tüm çocuklarına mutluluk, barış ve sağlık getirmesini diliyorum.

Değerli milletvekilleri, sizleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarına başladığı 23 Nisan 1920'den bir gün öncesine götürmek istiyorum. Bir gün önce yani 22 Nisan 1920'de Mustafa Kemal "Dakika geciktirilmeyecektir." uyarısıyla bir bildiri yayınladı. Telgraf aracılığıyla muhataplarına ulaştırılan bildiride şu satırlar yer almaktadır:

"Allah'ın izniyle Nisanın 23'ü Cuma günü Büyük Millet Meclisi açılarak çalışmaya başlayacağından, o günden sonra bütün sivil ve askerî makamların ve bütün ulusun başvuracağı en yüce makam, adı geçen Meclis olacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Heyet-i Temsiliye adına Mustafa Kemal."

Mustafa Kemal Atatürk'ün gönderdiği telgrafta da göreceğiniz üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi yüz üç yıl önce askerî ve sivil makamların ve çok daha önemlisi, tüm milletin başvuracağı en yüce makam olarak çalışmalara başlamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mustafa Kemal ve arkadaşları çok iyi biliyorlardı ki hâkimiyetini kayıtsız şartsız eline almış bir milletin iradesi karşısında hiçbir güç, hiçbir düşman duramazdı. Bu iradeyi temsil edecek makam da elbette Türkiye Büyük Millet Meclisiydi. Atatürk ve arkadaşları, bu inançlarında hiç yanılmadılar. Bizi Kurtuluş Savaşı zaferlerine ulaştıran, çatısı altında bulunduğumuz bu Meclistir. Bu hâliyle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Mücadele'mizin ana karargâhıdır; ana karargâhı olduğu için de Gazi Meclistir. Üstelik, Gazi Meclis, açıldığı gün itibarıyla üstlendiği yasama ve yürütme sorumluluğunun bir sonucu olarak yeni bir devletin temellerini de atmıştır; bu hâliyle devlet kuran bir Meclistir. Bu devletin adı da ilelebet payidar kalacak olan "Türkiye Cumhuriyeti" devletidir yani Türkiye Büyük Millet Meclisi, kurulmuş bir devletin Meclisi değil, bizzat kendi iradesiyle kurduğu, kurucusu olduğu bir devletin Meclisidir. Hem "Gazi Meclis" unvanını taşıması hem de devlet kurucu vasfı nedeniyle, Türkiye Büyük Millet Meclisi, dünya siyasi tarihinde, dünya askerî tarihinde ve dünya demokrasi tarihinde seçkin bir yere sahiptir. Böylesine önemli vasıflara sahip bir Meclisin mensubu olmaktan gurur duyuyorum, gurur duyunuz.

Öte yandan, taşıdığım milletvekili unvanıyla, bu kürsüden sizlere ve bu özel oturum vesilesiyle sevgili yurttaşlarıma son kez hitap etmenin bahtıyarlığı içinde olduğumu da vurgulamak isterim. (CHP sıralarından alkışlar) Önümüzdeki seçimlerle birlikte, bu sıralardaki yerlerini alacak olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin yeni üyelerine de şimdiden başarılar diliyorum. Hiç şüphe duymuyorum ki milletimiz, yeni üyelerine, ülkemizi güçlendirilmiş parlamenter sisteme ulaştıracak iradeyi teslim edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi, tüm dertlerimizin, ülkemizin tüm temel sorunlarının çözüm merkezi olmak zorundadır ancak üzülerken ifade edeyim ki milletçe geçmişimize duyduğumuz saygının ve geleceğimize duyduğumuz güvenin çatısı olmaktan uzaklaşmış bulunmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, tarihsel birikimine tezat oluşturacak biçimde tek adam rejiminin gölgesi altındadır. Gazi Meclisimizin yasama gücü tek adam rejiminin tahakkümüne teslim edilmiştir.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – İsmet İnönü'den mi bahsediyorsun?

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)

– Bu çerçevede, yargı bağımsızlığı, fikir ve ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü ve diğer tüm özgürlükler ile bilimsel, laik eğitim yerle yeksan edilmiştir. Kamu istihdamında liyakatin ortadan kaldırılması, kamu yönetiminde kayırmacılık ve yandaşlık hâkim kılınmıştır. Kamu harcamalarında yolsuzluk yegâne yöntem olarak benimsenmiş durumdadır. Gençler, kadınlar, çiftçiler, işçiler, iş insanları, bilim insanları bir umutsuzluk sarmalı içine sürüklenmiştir. İnatla sürdürülen yanlış dış politikanın sonucu olarak ülkemiz bölgesinde yalnızlaşmış, milyonlarca göçmene, sığınmacıya, mülteciye karşı sınırlarımız korunamamıştır. Ve nihayetinde hayat pahalılığı bir kanser gibi tüm yaşamı sarmış, vatandaşlarımızın geçim gücü neredeyse sıfırlanmıştır. Ancak, yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen umutsuz olmak için hiçbir neden yoktur çünkü bizler uçurumun kenarındaki yıkık bir ülkeden modern bir cumhuriyet yaratan Mustafa Kemal'in çocuklarıyız. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Milletimizin çelikten iradesi tek bir adamın iki dudağına, kişisel ikbal ve beklentilerine, kayırmacılık bağımlılığına, liyakatsiz kadrolarına teslim edilmiş görünse de bir dönemin sona ermekte olduğunu görüyoruz ve biliyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Dolayısıyla saygıdeğer vatandaşlarımızı geçmişin ve bugünün olumsuzluklarından konuşmaya değil...

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Aç tavuk...

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)

– ...gelecek güzel günlerin, gelecek baharın hayalini kurmaya davet ediyorum.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Kaç seçim kazandın?

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)

– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14 Mayıs Genel Seçimleri'ne yaklaştığımız bugünlerde milletimizin, ülkemizin dört bir yanını cumhuriyetimizi demokrasiyle taçlandıracak heyecanı sarmış durumda. Tek bir çocuğun dahi yatağa aç girmeyeceği, yurt dışına gitmiş gençlerimizin güle oynaya geri döneceği, gitmeyi düşünenlerin bu düşüncelerinden vazgeçeceği güzel bir geleceğin arifesindeyiz. Millet olarak Maraş'ta, Antep'te, Urfa'da, İnönü'de, Dumlupınar'da, Sakarya'da, Afyon'da düşmana karşı topyekûn savaşırken bu kutsal çatı altında buluşan ilk Meclisimizin değerli mensupları hem bu savaşları yönetip hem de yeni bir devletin temellerini attı. Şimdi sıra bizde; Meclisimizin açılışının 103'üncü yılında cumhuriyetimizi kalıcı bir biçimde demokrasiyle taçlandıracağız. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Demokrasiyle taçlandırılmış cumhuriyetimiz, sadece mazlum milletlere değil tüm dünya demokrasilerine örnek olacak. Otoriter rejimlerin sandık yoluyla yenilebileceğini, ülkelerin ve bölgelerin tüm problemlerinin çözüm yolunun birlikte olabilmekten geçtiğini tüm dünya görmüş olacak.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Aç tavuk...

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)

– Kimseyi ötekileştirmemenin ve kimseye kin tutmamanın insan haklarının en temel ilkelerinden biri olduğunu ve başarıya da ancak bu temel ilkelerin yol göstericiliğinde ulaşılabileceğini tüm dünya deneyimlemiş olacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında ve sosyal medya hesaplarında beni dinleyen saygıdeğer vatandaşlarımız; 418 milyar doların hesabının sorulacağı bir döneme yaklaşıyoruz.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Kaç seçim kazandın?

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)

– Çiftçinin, işçinin hakkını alacağı bir döneme yaklaşıyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Kadın cinayetlerinin, kadına yönelik şiddetin son bulacağı bir döneme yaklaşıyoruz.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Akşener seni istemiyor.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)
– Terör örgütlerinin ve yeraltı suç örgütlerinin kökünün kazınacağı bir döneme yaklaşıyoruz. Yoksulluğun ve yolsuzluğun sona ereceği bir döneme doğru yaklaşıyoruz. Beytülmale el uzatılamayacağı bir döneme doğru yaklaşıyoruz.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Akşener “Kazanamayacak.” diyor.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)
– Cumhurbaşkanı’nın dahi özgürce eleştirilebileceği bir döneme yaklaşıyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Tüm kararların istişareyle, ortak akılla alınacağı bir döneme doğru yaklaşıyoruz. Çankaya Köşkü’nün tüm Türkiye’nin evi olacağı bir döneme yaklaşıyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Barış akademisyenlerinin kürsülerine döneceği bir döneme doğru yaklaşıyoruz. Cumhuriyetin 100’üncü yılında 100 bin öğretmenin atanacağı, köy okullarının yeniden açılacağı bir döneme doğru yaklaşıyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Üsttenci bir anlayışla vatandaşını küçümseyen, sadece kendi zenginliğini düşünen yönetim anlayışının sona ereceği bir döneme doğru yaklaşıyoruz.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Yenildikçe yenildin, yenildikçe yenildin.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)
– Liyakatin hâkim olacağı, Kızılayın kan ve çadır satmayacağı, AFAD’ın enkaz altında kalan vatandaşını ölüme mahkûm etmeyeceği bir döneme yaklaşıyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) 5’li çetelerin saltanatının sona ereceği bir döneme yaklaşıyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Tank Palet Fabrikasının geri alınacağı bir döneme yaklaşıyoruz. Başta Gülhane Askerî Tıp Akademisi olmak üzere, tüm askerî hastanelerin açılacağı bir döneme doğru yaklaşıyoruz. Kurban Bayramı’nda emeklilerimizin banka hesabına 15 bin Türk lirası tutarındaki bayram ikramiyesinin yatırılacağı bir döneme doğru yaklaşıyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Aç tavuk kendini darı ambarında görürmüş.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)
– Deprem konutlarının ve dükkânlarının hak sahiplerine ücretsiz verileceği bir döneme doğru yaklaşıyoruz. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Hani kasada para yoktu!

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)
– Başta ekonomik sorunlar olmak üzere, ülkemizin tüm sorunlarını birlikte çözeceğimiz, ülkemize bolluk ve bereket getireceğimiz bir döneme doğru yaklaşıyoruz. Merkez Bankasındaki bu millete ait 128 milyar doların kimlere peşkeş çekildiğinin ortaya çıkarılacağı bir döneme doğru yaklaşıyoruz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar) Milyarlarca doların, temiz paranın; istihdam, kalkınma için ülkemize gelmesini sağlayacak ahlaklı ve vicdanlı bir yönetimin iktidara geleceği bir döneme yaklaşıyoruz.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Uyuşturucudan vergi alacak mısınız?

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)
– Özetle, dünyaya örnek olacak yeni bir dönemin eşliğindeyiz. Bu dönemi siyaset bilimciler “Türkiye Cumhuriyeti’nin çağı” olarak niteleyeceklerdir.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Biden, Biden...

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)
– Bugün için bir kişiye ait olan egemenlik son bulacak, yüz yıl önce olduğu gibi, egemenlik kayıtsız ve şartsız millete ait olacak. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar) 14 Mayıs itibarıyla Türkiye, yaşama sevincini geri alacak; Türkiye, baharını yaşayacak. Türkiye’ye bahar geldiğinde göreceksiniz, tüm dünyaya bahar gelecek, tüm dünyaya bahar gelecek. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bu duygu ve düşüncelerle Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşlarına, depremde yaşamını yitirmiş tüm vatandaşlarımıza ve terör örgütleriyle mücadelede şehit düşmüş bütün güvenlik görevlilerimize Allah’tan rahmet diliyorum, gazilerimize şükranlarımı sunuyorum.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Çocuk Bayramı’nı suistimal ettin.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)
– Tüm çocuklarımızın, Atatürk’ün kendilerine armağan ettiği 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nı ve vatandaşlarımızın Ramazan Bayramı’nı yüreken kutluyorum.

Ülkemizin ve dünyanın çocuklarına mutlu bir gelecek için çalışacağımıza söz veriyorum.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Yenildikçe yenildin.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ GENEL BAŞKANI VE MECLİS GRUBU BAŞKANI KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla)
– Sevgili halkım, aziz milletim; baharı, gerçek baharı getirecek sandığa doğru ilerliyoruz. Bu kürsüden milletvekili sıfatıyla son sözüm şudur: Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.

Saygılar sunuyorum.

(CHP sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar; İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kılıçdaroğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, konuşmalar tamamlansın ondan sonra söz vereceğim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, evet, her zaman öyle yapılıyor.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi söz sırası Halkların Demokratik Partisi Eş Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı İstanbul Milletvekili Sayın Pervin Buldan’ın yerine Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç’a aittir.

Buyurun Sayın Oluç.

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ GRUP BAŞKAN VEKİLİ HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ekranları başında bizleri izleyenlere yüreken sevgilerimizi ve saygılarımızı iletiyorum, bayramlarını kutluyorum.

Konuşmama başlarken, cezaevlerinde siyasi rehlin tutulan tüm seçilmiş vekillerimizi, tüm belediye eş başkanlarımızı, parti yöneticisi ve üyesi arkadaşlarımızı sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Yüz üç yıl önce Meclisin kuruluşunu ve süreci değerlendirmek için bir araya geldik. Öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Çocuk Bayramı olarak da kutlanan bugün, milyonlarca çocuk maalesef çocuk işçiliğinden şiddete ve istismara, ana dilinde eğitimden mahrum bırakılmaktan iş cinayetlerinde hayatını kaybetmeye, uyuşturucu batağında geleceğini yitirmeye kadar yaşının taşıyamayacağı çok ciddi sorunlarla karşı karşıyadır. Yüz yıl önce çocuklar için bayram olarak hayal edilmişti bugün, buradan sözümüz olsun; barış ve demokrasi, huzur ve refah içinde bir ülkeyi çocuklara bırakmak boynumuzun borcudur, çocuklara güzel bir ülke ortamını yaratmak bizlerin görevidir.

Sayın milletvekilleri, keşke bugün bu kürsüden, son derece önemli olan Meclisin kuruluşunun 103'üncü yılında gelişmiş demokratik bir ülkeden, toplumsal adaleti sağlamış olan bir sistemden, halkın temel ekonomik, siyasal ve sosyal sorunlarına çözüm üretebilen güçlü bir demokrasiden ve egemenliği sürekli engellenmemiş bir halk iradesinden söz edebilseydik, keşke yüz üç yıllık tarihi böyle değerlendirebilseydik ama ne yazık ki tablo böyle değil. Bugün demokrasi ağır bir baskı altındadır, kuvvetler ayrılığı terk edilmiş; yerine, tek kişide toplanan kuvvetler birliğine geçilmiştir; denge-denetleme mekanizmaları çalıştırılmamakta, yürütmenin vesayeti altında bulunmaktadır. Halk egemenliğinin tecelli etmesi gereken Meclis yürütmenin egemenliği altına alınmıştır. Kimlikler, inançlar, diller, kültürler, evrensel ve temel insan hakları, yurttaş hakları bu ülkede gerçek bir anayasal güvence altında değildir. Demokratik siyaset, toplumsal muhalefet ve sivil toplum ağır bir kuşatma ve baskı altındadır. Yerel yönetimler üzerindeki merkezî vesayet güçlendirilmiş, bir kayyumlar rejimi yaratılmıştır. Yerel demokrasi yok edilmiş, halk iradesi gasbedilmiştir. Adalet duygusu ayaklar altına alınmıştır. Her alanda kendi hukukunu, anayasal ilkelerini, imzaladığı uluslararası sözleşmeleri uygulamayan bir keyfî yönetimle ve hukuksuzlukla karşı karşıya kalınmıştır. Hukuk bugün için herkes için yoktur artık, sadece üstünler ve güç sahipleri için vardır, hukukun üstünlüğü yerine üstünlerin hukuku geçmiştir. İktidara bağlı ve taraflı yargı, aldığı siyasi kararlarla Meclisin de iradesine müdahale ederek kendisini âdeta Meclisin üzerinde görmektedir; düşünce, ifade, basın ve iletişim özgürlüğü her gün çiğnenmektedir. Emekçi yoksul halkların, adil gelir dağılımı ve sosyal adalet talepleri karşısında bütün zenginlik iktidar ve çevresinde toplanmakta, halk ise her gün daha da yoksullaşmakta, işsizlikle ve açlıkla karşı karşıya bırakılmaktadır. Kısacası, Meclisin 103'üncü yılında kötü ve yanlış yönetilen bir Türkiye'ye karşı karşıyayız. Demokrasi değil, mutlak kişi iktidarına dayanan totaliter bir rejimle karşı karşıyayız. Yüz üç yıl sonra ne hazindir ki askerî ve siyasi darbelerin kalıcı olarak beceremediği bir otokratik yönetim oluşturma hevesini bugünkü iktidar gerçekleştirmiştir ve bunu derinleştirmek istemiştir.

Meclisin 1920'de kurulduğunda gerçek halk egemenliğine dayandığını biliyoruz. 1921 Anayasası ademimerkeziyetçi bir anlayışı esas alıyordu, bu kuruluş esasları zamanla yerle bir edildi ve bir yüzyıl boyunca bu ülkenin tüm kimlikleri ve kültürleri dışlandı, ötekileştirildi, yok sayıldı, inkâr edildi. Tekçi bir anlayış kimi zaman zor ve baskıyla, kimi zaman asimilasyonla yönetti, çoğulcu toplum yapısı yok sayıldı. Cumhuriyetin demokratikleşmesi her defasında darbelerle, derin siyasi müdahalelerle engellendi, baskıcı otoriter sistem ve yönetimlerle sorunların üzerine sürekli yeni sorunlar, yeni krizler eklendi. Cumhuriyetin demokratikleşmemesinin önemli bir sonucu da yüz yıldır çözilemeyen Kürt sorunu oldu. Türkiye'nin en temel sorunlarından biri olan Kürt sorununa yaklaşımda, diyalog ve müzakere yerine çatışma ve yok sayma siyaseti izlendi. Çözumsuz bırakılan Kürt sorunu, sorunları çözilemeyen bir Türkiye yarattı. Bugün cumhuriyet demokratikleşmediği için Kürt sorunu çözilemiyor, Kürt sorunu çözilemediği için cumhuriyet demokratikleşmiyor. Kürt sorununun var olması devlet ve iktidar sistemini hukuksuzluğa ve demokrasi eksikliğine itiyor. Aynı şekilde bu sistem, Alevilik başta olmak üzere inanç kimliklerini eşit olarak tanımadı. Aynı zamanda cinsiyetçi olan bu otoriter sistem, kadın kimliği ve iradesi ile kadınların eşit ve özgür varlığını kabul etmedi ve dışladı. Örneğin, kadınların çok önemli bir kazanımı olan İstanbul Sözleşmesi'ni tek kişi, bir gece yarısı kararıyla feshedebildi, milyonlarca kadın adına bir erkek karar verebildi ama o sözleşme bu Mecliste kabul edilmişti, dolayısıyla bu adım Meclis iradesine karşı da bir adım oldu.

Kayyum darbelerinde halkın seçme ve seçilme özgürlüğü, sandık hukuku gasbedildi, halkın sandıktan çıkan iradesi çalındı, siyasi bir yolsuzluk yapıldı. Peki, gelinek nokta nedir? Kayyum belediyeleri yolsuzluklarla iç içe anılır oldu. Yolsuzluk çarkı yerele taşındı ve merkezden atanan kayyumlar tarihe yolsuzluk, usulsüz harcama ve hırsızlıkla geçti.

Sayın vekiller, hukuksuzluk, usulsüzlük, keyfîlik, kibir ve güce tapma bir yol hâline getirilirse, denetim ortadan kaldırılırsa her şey çığırından çıkar ve yaşanan da tam olarak işte budur. Bu yapılanların hesabının sandıkta ve demokratik yollarla sorulacağı gün 14 Mayıs'tır işte.

Sayın milletvekilleri, temeli 2017'de atılan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi 6'ncı yılına girmiştir. Ayrımcılık, eşitsizlik, baskı, zulüm, hukuksuzluk, iktidar şatafatı, israfı dışında ne getirdi bu sistem? Hiçbir şey getirmede; tam tersine, bu sistem çok şey götürdü. Bu sistem, kısıntı düzeyindeki demokrasiyi götürdü; adaleti, hukuku, Anayasa'nın ilkelerini, Parlamentonun yetkilerini götürdü; halkın cebine ve sofrasına yansıması gereken kaynakları götürdü. İktidar bu tutumuyla sadece ve sadece kendi geleceğini düşünen bir hâle geldi. İnsanlar aç ve işsizken yandaşları trilyonluk araçlarla, para balyalarıyla poz veren bir anlayış bu ülkenin de toplumun da üzerinde ağır bir yük hâline geldi. İşte bu yapılanların hesabının da sandıkta ve demokratik yollarla sorulacağı gündür 14 Mayıs günü. Bu iktidar bunun farkında olduğu için, yarattığı krizin, enkazın ve çöküşün üzerini kapatmak için seçim kampanyasını bir kez daha kutuplaştırma, ayrıştırma, hedef gösterme üzerine kuruyor. Kaybetmeyi bir demokrasi işleyişi olarak görmediği, kendisinin beka meselesi olarak değerlendirdiği için hırçınlaşıyor ve saldırganlaşıyor.

Sayın vekiller, cumhuriyetin 2'nci yüzyılının önünde tek bir yol bulunmaktadır: Demokratik cumhuriyet yolu. Türkiye'nin ihtiyacı olan şey cumhuriyetin demokratikleşmesidir. Demokratikleşmeyi ekonomik ve sosyal politika tercihleriyle güçlendirmek gerekmektedir. Yaşanan rejim krizinin derinleşerek büyümemesi için cumhuriyet gerçek anlamda demokrasiyle buluşmalı, demokratik ve özgürlükçü bir yapıya kavuşmalıdır, katılımcı ve müzakereci demokrasi anlayışıyla güçlenmelidir, eşit ve özgür yurttaşlık hukuku hâkim olmalıdır; bu cumhuriyet, tekçilik üzerinden birliği değil, çokluk ve farklılıklar üzerinden saygıyı, bütünlüğü ve eşitliği esas almalıdır. Bizler demokratik siyasette ısrarcıyız. Şu çok açık ki demokratik siyaset güçlendikçe sorunlarımızın konuşularak, diyalogla müzakere edilerek aşılması imkânları da genişler ve artar. Türkiye'nin hiçbir sorununu çatışma ve şiddet yoluyla çözemeyiz; müzakere ederek, diyalog yoluyla, konuşarak, tartışarak bütün sorunlarımızı çözebiliriz; Kürt sorunu başta olmak üzere, hiçbir sorunumuz yoktur ki konuşarak çözemeyelim, bunu size bir kez daha hatırlatıyorum. Çatışma ve şiddet değil, diyalog ve karşılıklı müzakere, toplumsal uzlaşma ve toplumsal barıştır esas olan. Bir yüzyılın ağır tecrübeleri gelecek yüzyılın da aynı krizlerle yaşanmaması gerektiğini herkese göstermiş olmalıdır. Herkesin diliyle, kimliğiyle, rengiyle bir arada olduğu, birlikte dertlenip birlikte neşelendikleri bir ülke çağrısını yapıyoruz. Barış ve huzur içerisinde yaşamak bu ülkedeki tüm insanların hakkıdır.

Sayın vekiller, yaratılan umutsuzluğun karşısında umudu, korkunun karşısında cesareti, karanlığın karşısında aydınlığı ayakta tutuyoruz ve tutmaya devam edeceğiz. Türkiye toplumunun mevcut iktidar düzeninden ve anlayışından acilen kurtulması ve acil demokrasi en ciddi ve acil ihtiyaçtır, bunu bir kez daha vurguluyoruz; güçlü Parlamentonun bütün sorunların çözüm zemini hâline getirilmesi acil ihtiyaçtır, bunu bir kez daha vurguluyoruz; hem toplum hem ülke hem de bölge açısından kaçınılmaz olan budur. Eşit yurttaşlığın tüm haklarla birlikte tanınması, hakikatlerle yüzleşme ve onarıcı adaletin gerçekleşmesi hepimizin yararına.

Çağrımız Parlamente'ye ve bütün ülkeye, topluma: Gelin, hep birlikte, kutuplaştırmadan, ayrıştırmadan demokrasiye ve yeni bir toplumsal mutabakata, toplumsal barışa zemini hazırlayalım, ülkeyi hep birlikte düzlüğe çıkaralım. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılını demokrasi yüzyılına çevirmek bizlerin elindedir; bunun için ortak mücadeleyi büyütmek, vicdanlarda kazandığımız demokrasiyi sandıkta da pekiştirmek gereklidir. Birkaç ay sonra geride bırakacağımız cumhuriyetin ilk yüzyılı, sorunların, krizlerin yüzyılı oldu; 2'nci yüzyıl çözümlerin, demokrasinin yüzyılı olacaktır ve bizler bunun için elimizden geleni yapacağız. Bu iktidarın Türkiye'ye kaybettiği yıllar, yok ettiği umutlar, gasbedilen haklar yeniden halka kazandırılacaktır. Bu iktidar ve tek adam yönetimi kaybettiğinde Türkiye kazanacak, bütün toplum kazanacaktır.

14 Mayıs'ta sandığa gitmek, oylarımızı ortak geleceğimiz ve haklarımız için kullanmak, umudu büyütmek, sandığa ve demokrasiye hep birlikte sahip çıkmak hepimizin görevidir. 14 Mayıs seçimleri bu ülkenin ve toplumun kaderini belirleyecek seçimlerdir, cumhuriyetin 2'nci yüzyılında kaderimizi belirleyecek olan seçimlerdir. 15 Mayıs sabahı itibarıyla Türkiye'de krizlerin, sorunların değil kalıcı çözümlerin konuşulacağı ve hızlı adımların atılacağı yeni bir dönem başlayacak ve bizler bunu başaracağız.

Yeşil Sol Partinin temsil ettiği özgür, eşit, demokratik yaşam fikri Türkiye'de büyük demokratik değişim dalgasını yaratacaktır. Güven, barış, adalet, istikrar, huzur ve demokrasi içinde bir yaşamın inşasındaki rolümüz ve önemimiz açıktır; özgür ve eşit yaşamın teminatı bizleriz.

Hepinizi sevgiyle saygıyla bir kez daha selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Oluç.

Şimdi söz sırası, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı Osmaniye Milletvekili Sayın Devlet Bahçeli'nin yerine Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay'a aittir.

Buyurun Sayın Akçay. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GRUP BAŞKAN VEKİLİ ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisinin 103'üncü kuruluş yıl dönümü münasebetiyle toplanmış bulunuyoruz. Aziz milletimizi ve muhterem heyetinizi Milliyetçi Hareket Partisi adına saygıyla selamlıyorum.

Sözlere başlarken Kahramanmaraş merkezli asrın deprem felaketlerinde hayatını kaybeden canlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Aziz milletimizin mübarek Ramazan Bayramı'nı kutluyor, ülkemize esenlikler getirmesini temenni ediyorum.

Sayın milletvekilleri, tarihte öyle dönemler vardır ki manası çağları aşarak geçmişten geleceğe bir köprü gibi uzanır; büyük devlet olmanın, millet şuuruyla birlikte yaşamının mihenk taşları da bu dönemlerde gizlidir; bir destan misali nice öğütler verir, doğru istikametler tayin eder. Bu sebeple, bağımsızlık ve egemenlik destanımız olan 23 Nisan, büyük devletler kuran, üç kıtada, yedi iklimde bütün insanlığı kucaklayan nizamlar inşa eden Türk milletinin şanlı tarihinin müstesna bir örneğidir. 23 Nisan Türk milletinin işgallere, felaketlere, katliamlara ve ızdıraplı göçlere mahkûm edilmesine karşı muhteşem şahlanıdır. Bağımsızlık mücadelemiz, işgalcilerden himaye dilenenlere "Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı." diyerek vatan için her bedeli göze alan Kuvayimillîye'de anlam bulur. Bu mücadele, Hatay'da Kara Mehmet Çavuş, İzmir'de Hasan Tahsin, Ayvalık'ta Yarbay Ali Çetinkaya, Maraş'ta Sütçü İmam olmuş, düşmanın üzerine yıldırım misali yağmıştır. Düşmana atılan ilk kurşunlar, Atatürk'ün Samsun'da attığı ilk adımla perçinlenmiş, Anadolu'nun her köşesinde gür bir sesle yankılanmıştır. Amasya Tamimi'yle millî bağımsızlığın milletin azim ve kararıyla gerçekleşeceği ilan edildi. Erzurum Kongresi'nde "Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz." kararı dünyaya duyuruldu. Sivas Kongresi'nde manda ve himaye reddedildi. Millî iradenin bütün vatan topraklarında hâkim kılınacağı "Ya istiklal, ya ölüm!" parolasıyla ilan edildi.

İngiliz kuvvetleri 16 Mart 1920'de İstanbul'u işgal ederek Meclis-i Mebusanı dağıtmış, millet iradesine alçakça kastetmişti. Bu ağır şartlar, Ankara'da olağanüstü yetkilere sahip bir Meclisin toplanmasını zorunlu kılmıştı. Türkiye Büyük Millet Meclisi yüz üç yıl önce, memleketin dört bir yanından gelen kahramanların dualarıyla, azim ve iradesiyle açıldı. O kahramanlar, ümitleri boğan felaketlerden göz kamaştıran zaferler çıkartarak 23 Nisanda ülkemize hürriyeti müjdediler; Meclis çatısı altında, bölücü emellerle farklılıkların altını çizmek yerine, etnik köken, dil, mezhep, yöre ayrımı yapmaksızın millî devlet ülküsünde birleştiler; 23 Nisanı milletimizin geleceği olan çocuklarımıza ve dünyadaki tüm çocuklara armağan ederek umut saçıyan bir gelecek inşa ettiler.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kurtuluş Savaşı'mızı yöneten ve Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran yüce bir Meclistir. Ülkemizin pek çok hamleleri ve demokrasi bu çatıda olgunlaşmış, bu sıralarda perçinlenmiştir. Bu Meclis, ülkemize çok büyük hizmetler yapmıştır fakat ne yazık ki siyasi tarihimiz aynı zamanda çok sayıda siyasi krizlerle, darbelerle, muhtıralarla, vesayet girişimleriyle de kesintiye uğramıştır. Sistemden kaynaklanan sorunlar nedeniyle pek çok hükûmet krizi çıkmış, istikrarsız hükûmetlerin deneme yanılma yöntemiyle ülkemizin temel meseleleri âdeta ortada kalmıştır. Yaşanan siyasi istikrarsızlıklar nedeniyle, boşa giden emeklerimiz, yarım kalan yatırımlarımız, devam ettirilemeyen projelerimiz, iç ve dış odaklar tarafından engellenen hamlelerimiz, velhasıl kaybolan yıllarımız olmuştur. Terör örgütleri ve ihanet yuvaları, yaşanan siyasi istikrarsızlıklardan da yararlanarak memleketimize ağır bedeller ödetmiştir.

Çok partili demokrasi tarihimizin 1946 ile 2018 yılları arasında geçen yetmiş iki yıllık döneminin bilançosuna kısaca göz atmakta yarar vardır. Ülkemizde çok partili seçimlerin ilk kez yapıldığı 1946'dan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yürürlüğe girdiği 24 Haziran 2018'e kadar geçen yetmiş iki yıl içinde tam 51 hükûmet görev yapmıştır. Bu yetmiş iki yıl boyunca 17 koalisyon hükûmeti, 6 azınlık hükûmeti, 3 darbe hükûmeti, 2 de geçici seçim hükûmeti kurulmuştur. Yetmiş iki yılda 20 genel seçim yapılmıştır. Bu 20 genel seçim 11'i erken seçim, 7'si olağan seçim, 2'si de darbe sonrası seçimler olmuştur. Hükûmetlerin ortalama görev süresi bir buçuk yılı bile bulmamıştır.

Değerli milletvekilleri, bu tablodan çıkan en önemli sonuç şudur: Eski parlamenter sistemle geçen yetmiş iki yıllık dönemi bir siyasi istikrarsızlık dönemi olarak tanımlamak doğru bir tespit olacaktır. Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle siyasi istikrarını sağlamıştır; bu çok önemli bir kazanımdır, bunu asla göz ardı edemeyiz. Beş yılı başarıyla geride bırakan bu sistemle ülkemiz kaybolan yıllarını telafi etmektedir. Türkiye yeni sistemle prangalarından kurtulmuş, atılımlarımıza engel olan kronik sorunlara neşter vurulmuştur. Dünyada birçok ülke hükûmet krizleri ve siyasi istikrarsızlıklarla boğuşurken Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin yönetiminde sağladığı istikrarla âdeta bir çınar gibi kök salmakta, yükselişe geçmektedir. Türkiye dünyanın ufkunda bir yıldız gibi parlamaktadır. Eski parlamenter sisteme dönme arzusu, siyasi bir körlük, müzmin bir ufuksuzluk, geçmiş deneyimlerden ders almayan bir akılsızlıktır. Gazi Meclisimiz yeni sistemle sağlanan istikrar sayesinde tarihimizde ilk defa 6'ncı yasama yılında çalışmalarını sürdürmüştür ve tamamlamak üzereyiz. Türkiye Büyük Millet Meclisi 27'nci Yasama Döneminde 14 parti, 5 grup ve 4 bağımsız milletvekiliyle çoğulculuğu ve temsilde adaleti sağlamış, yüz üç yıllık tarihinin güçlü, fonksiyonel ve demokratik Meclisine sahiptir. Yönetimde sağlanan istikrar; ekonomik altyapıda, diplomaside, savunma sanayisinde, yerli ve millî teknolojide, terörle mücadelede, millî haklarımızın korunmasında, sağlıkta, sporda ve her alanda kazanılan başarılarla perçinlenmektedir. Hükûmet krizleriyle, emperyalist müdahalelerle, darbelerle, vesayetle, istikrarsız yönetimlerle sekteye uğrayan atılımlarımıza sahip çıkmaktadır. "Otomobil yapıyor muyuz. Hani nerede?" diyenler, İstanbul Rıhtımı'nda ziyarete açılan TCG ANADOLU askerî gemimizi, KIZILSELMA insansız savaş uçağımızı görmezden gelenler, Karadeniz doğal gazının karaya ulaştığını görmemekte ve inanmamakta ınat edenler, bor karbür tesislerinin yarattığı katma değerini kıymetinden habersiz olanlar, yerli ve millî teknolojik atılımlarımıza âdeta düşmanlık güdenler hayal kırıklığına uğramaktadırlar.

Aziz Türk milleti, cumhuriyetimizin 100'üncü yılını idrak ettiğimiz 2023 yılında Türkiye Yüzyılı başlamıştır, Türkiye'nin muhteşem yükselişi artarak devam etmektedir; 21'inci yüzyıl, Türk ve Türkiye Yüzyılı olacaktır.

Bu düşüncelerle, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm Millî Mücadele kahramanlarımızı, şehitlerimizi, Gazi Meclisin tüm üyelerini rahmet ve minnetle anıyorum.

Muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akçay.

Şimdi söz sırası, İYİ Parti Meclis Grubu Başkanı ve Bursa Milletvekili Sayın İsmail Tatlıoğlu'nun yerine Grup Başkan Vekili İzmir Milletvekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Dervişoğlu. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUP BAŞKAN VEKİLİ DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, televizyonları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımız, istikbalimiz ve umudumuz olan sevgili gençler ve sevgili çocuklar; Atatürk'ün liderliğinde istiklal mücadelemizi yürüten ve devleti kuran Gazi Meclisimizin açılışının 103'üncü yılını, Ramazan Bayramı'nızı ve 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı tebrik ediyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, yüz üç yıl önce bugün 23 Nisan 1920'de Cuma günü Mustafa Kemal Paşa'nın riyasetinde Türk milletinin dualarıyla açıldı. Gazi Meclisimiz Türk tarihindeki o kutlu günde 324 milletvekilinden mürekkepte ancak Meclisin açılışında bu sıralarda yalnızca 115 milletvekili bulunuyordu çünkü Türk milletinin istiklaline, istikbaline ve egemenliğine pranga vurmak isteyen emperyalist kuvvetler, Türk vatanına, Türk yurduna pusu kurmuş işgalci güçler ilk önce 13 Kasım 1918'de İstanbul'un stratejik noktalarını, daha sonra da 16 Mart 1920'de tamamını ele geçirmiş, millî cemiyetlerin mensuplarını ve Meclis-i Mebusan üyelerini tutuklamışlardı. İstanbul'un işgal edildiği, hilafetin esir, Meclis-i Mebusan üyelerinin ise sürgün olduğu bir gündü 23 Nisan 1920. Bugün, Büyük Millet Meclisi işte bu ahval ve şerait içinde, cumhuriyetin banisi Atatürk'ün önderliğinde "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." düsturuyla Millî Mücadele'yi başlatmış ve bu dünyadaki yegâne "Gazi" unvanı olan parlamento olma şerefine nail olmuştur. Bu vesileyle, cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü, silah ve mücadele arkadaşlarını bir kere daha rahmet, minnet ve şükranla yâd ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Mustafa Kemal Atatürk Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24 Nisan 1920 tarihli oturumunda İstiklal Mücadelesi'nin meşakkatli yolculuğunun başlangıcını şu sözleriyle ifade ediyor: "Millî vicdanın büyük iradesine bağlı olarak milleti bağımsız ve vatanımızı düşmanlardan arınmış görene kadar çalışmak andıyla 16 Mayıs 1919 günü İstanbul'dan ayrıldım, Samsun'da işe başladım." Atatürk'ün millî vicdanın büyük iradesine bağlılık vurgusu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yürüttüğü Millî Mücadele'yi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş ilkelerini özetleyen bir ifadedir. Çünkü Atatürk, İstiklal Savaşı'nın bütün o netameli safhalarını her hâl ve şartta daima Türkiye Büyük Millet Meclisinden aldığı güç ve meşruiyetle yürütmüş ve başarıya ulaştırmıştır. Dolayısıyla Türk milletinin millî Kurtuluş Savaşı mücadelesi yalnızca stratejik ve taktiksel bir askerî mücadele değildir, aynı zamanda bir anayasal demokrasi mücadelesidir. Aslında, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratikleşme tarihi, her zaman ifade ettiğim gibi, bu Gazi Meclisin yetkilerini savunma ve genişletme tarihi olarak anılacaktır.

Bu sebeple, İYİ Parti olarak her zamanda ve zeminde, bütün bir yasama döneminde biz şunları söyledik: Türkiye Büyük Millet Meclisi demokratik sistemin kalbidir, Türkiye Büyük Millet Meclisi kişi hak ve hürriyetlerinin teminatıdır, Türkiye Büyük Millet Meclisi üstün iradenin üstün müessesesi olarak yetkilerini hiçbir kişi, kurum ve zümreyle paylaşmaz, paylaşamaz. İşte bu sebeple, Türkiye'nin istikbalinin tek bir kişinin iki dudağı arasına sıkıştığı, tüm irade ve idarenin bir kişinin aklına, isteklerine ve heveslerine terk edildiği bu ucube tek adam rejimi bu ülkede asla varlığını sürdüremez. Tek adam rejimiyle birlikte, onun anayasal çerçevesi olan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi değişmeye mahkûm ve mecburdur. Çünkü bu sistemle birlikte yüz kırk yedi yıllık parlamenter demokrasi gelenekleri ve teamülleri çiğnenmiş, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş ilkeleri askıya alınmış, kurumlarının içi boşaltılmış, devlet bürokrasisi bir siyasi partinin aparatı ve uzantısı hâline gelmiştir. Bu ucube sistemle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkileri kısıtlanmış, denge ve denetleme mekanizmaları yok edilmiş, denetimsiz bir yürütme organı yani hükûmet oluşturulmuştur. Bu ucube sistemle birlikte Cumhurbaşkanı kararnameler yoluyla Meclisin yasama yetkisine fiilen ortak olmuş, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı sona ermiştir. Partili Cumhurbaşkanı devleti ve milleti yekpare bir biçimde temsil etmek yerine belirli bir siyasi görüşün temsilcisi hâline gelmiş, ayrıştırma ve kutuplaştırma siyaseti tüm Türkiye'yi kuşatmıştır. Tek kişiye Parlamentoyu fesih yetkisi verilmiş, millet ve devletin istikbal bir kişinin kararlarına ve iki dudağının arasından çıkacak kelimelerin akıbetine terk edilmiştir. Her bütçe döneminde söyledim, bugün yine söylüyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkı ve yetkisi fiilen gasbedilmiştir. Bu ucube sistemle birlikte "hükûmet" ve "devlet" kavramları arasında binçinli bir kavram karmaşası oluşturulmuş, millet tarafından belirli bir müddette ve nispette kamu görevi ifa eden siyasiler kendilerini devlet zannetme hezeyanlarına kapırmışlardır.

Değerli milletvekilleri, yüz üç yıllık tarihinde bu Gazi Meclis 4 anayasa gördü, pek çok darbe girişimiyle karşı karşıya kaldı, nice badireler atlattı. Askerî ya da sivil Meclisin iradesine vesayet koyma hevesinde olan kişiler, gruplar, zümreler her zaman oldu ama er ya da geç hüsrana uğradılar ve Türk demokrasisiyle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkilerini hedef alanlar hep bir hezimetin mümessilleri olarak tarihe geçtiler. Tek adam rejiminin sonu güçlendirilmiş parlamenter sistemin başlangıcı olacak, üstünlerin hukukunun sonu da hukukun üstünlüğünün başlangıcı. Artık, sadakat ve itaatın değil, kabiliyet ve liyakatin esas alındığı Türkiye tasavvuru İYİ Partinin 25 Ekim 2017'de ortaya koyduğu hedefler ve sonrasında yürüttüğü cesur siyasal mücadelenin neticesinde 15 Mayıs şafağında gerçek olacaktır.

Millet İttifakı'nın iktidarıyla Türkiye tarih yazacak, yeni dönemle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisi uzlaşa, iş birliği ve ortak akılla yürütülecek yasama faaliyetleriyle yeniden Türkiye'de siyasetin en önemli kurumu hâline gelecektir. Devlet yönetiminde millet egemenliğinin tam olarak tesis edilmesi ancak demokrasinin mücadele kazanımı olan ortak karar mekanizmalarıyla mümkündür; demokrasiden umut ettiğimiz tüm çareler başka bir yerde değil, burada, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında ürettiğimiz çözümlerle mümkündür. Yeni dönemde ortaya koyacağımız Meclis çalışmalarıyla birlikte evlatlarımıza bırakacağımız en değerli miras özgür ve adil bir Türkiye olacaktır. Esaret ve işgal zincirlerini kıran, Türk milletini hürriyete kavuşturan, canımızla, kanımızla elde ettiğimiz egemenliğimizin tecelli ettiği Meclisimizin kuruluş günü kutlu ve mutlu olsun. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Bu yeni dönemin şafağında çocuklarımıza, yeni nesillere iyi bir gelecek, miras bırakmak için Türk milletinden ve Türkiye Cumhuriyeti devletinden taraf olarak gerçekleştirecek yolculuğumuzu aynı cesaret ve kararlılıkla sürdüreceğiz. Türk devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne ve Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalarak, Türkiye'de güçlendirilmiş parlamenter demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü, güçler ayrılığı ilkesini, adil bir devleti ve adil bir toplumu, liyakatli bürokrasiyi, namuslu siyaseti, zengin ve müreffeh bir Türkiye'yi inşa edinceye kadar mücadelemizi sürdüreceğiz.

14 Mayısta gerçekleştirilecek olan seçimlerin başta ülkemize ve milletimize, bedelini ödeyerek kurduğumuz cumhuriyetimize, asla vazgeçmeyeceğimiz demokrasimize hayırlar getirmesi temennisiyle 27'nci Dönem Parlamentosunda görev yapan milletvekillerimize teşekkür ediyor, 28'inci Dönemde seçilecek milletvekillerine şimdiden üstün başarılar diliyor, yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dervişoğlu.

Şimdi söz sırası Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili Sayın Erkan Baş'a aittir.

Buyurun Sayın Baş.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve sesimizin ulaştığı tüm emekçileri, gençleri, çocukları, kadınları sevgiyle selamlıyorum.

Başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Meclisin kuruluşunda emeği geçen, burada işçilerin, halkın hakkını savunan tüm vekilleri saygıyla anıyor, Meclisin kuruluş yıl dönümünü kutluyorum.

Yüz üç yıl önce bir karar verdik, işgal edilmiş ülkemizi kurtarmak için kaderimizi elimize aldık, Osmanlı sülalesinin iktidarına fiilen son verdik, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." dedik. Bu karar bugün de bizim için geçerlidir; halkın üzerinde hiçbir güç yoktur, Meclisin üzerinde hiçbir güç yoktur. Halkın bu kararını yok sayan saray rejiminin son 23 Nisanını yaşıyoruz. Şunu tarihe not düşmek isterim: Bu ucube rejimde 5'inci kez 23 Nisanı kutluyoruz ve kendini halkın üstünde gören o tek adam bir kez olsun buraya gelmeye tenezzül etmedi. Bu 23 Nisan "Cumhurbaşkanı" sıfatı taşıyan birinin halk iradesine saygısızlık ettiği son 23 Nisan olacak. Bu Meclis beş yıldır hiç olmadığı kadar itibarsızlaştırılmaya çalışıldı. Bir sülale devrine son veren Meclisin ini boşaltmaya, yeniden bir sülale iktidarı kurmaya çalıştınız; asla unutmayacağız.

Sülale devrinde 50 binden fazla insanımız enkaz altında can verdi. İnsanlar enkaz altında can derdindeyken siz onlara kendi selalarını dinletip, utanmadan çadır satıp para kazanmaya çalışan bir iktidar olarak hatırlanacaksınız. Geride kalan yirmi bir yılda çok acılar çektik, işsiz kaldık, aç kaldık, göçük altında kaldık, öldük ama teslim olmadık. Bu halk direndi, "İnadım inat." dedi; işgalciye, krala, padişaha nasıl direnilirse öyle direndi ve teslim olmadı. İşte, bu teslim olmayanlar adına, halk adına buradan Tayyip Erdoğan'a seslenmek istiyorum: Senin devriktidarın bitiyor, senin devrin bitiyor çünkü bu halk birisini seviyor çünkü bu halk birbirini düşman olarak görmüyor, size karşı birleşiyor. Bu halk kalacak, siz gideceksiniz; Meclis kalacak, tek adam rejimi son bulacak. Gideceksiniz ama iki elimiz yanınızda olacak; iktidarınız döneminde yitirdiğimiz 35 bin işçi için, yitirdiğimiz tüm canlar için, hem özgürlüğüne hem yaşamına kastettiğiniz kadınlar için, tarikatların, cemaatlerin karanlığına kurban edilen gençlerimiz, Enes Karalarımız için, tutsak edilen arkadaşlarımız için, özgürlüklerimiz için, emeğimiz için iki elimiz yanınızda olacak ve mutlaka hesaplaşacağız.

Sevgili yurttaşlar, kardeşlerim; sizlere sesleniyorum: Ülkemizde çocuklar yatağa aç giriyorken, boş beslenme çantasıyla okula gidiyorken, vakıflarda istismara uğruyorken 23 Nisanlarda neşe dolamıyoruz, acıyla doluyoruz, öfkeyle doluyoruz, kahroluyoruz. O yüzden hep beraber en güçlü yanıtı vereceğimize inanıyoruz. Sülale devrini bitirecek, yeni bir dönemi hep beraber başlatacağız.

Bugün bu kürsüden çocukları için endişelenen anne-babalara, torunlarına harçlık veremeyen dedelere-ninelere, yeğenini düşünen teyzelere-amcalara, kardeşlerini canından çok seven kardeşlerime sesleniyorum: Korkmayın, biz kazanacağız, biz kazanacağız. İşçiler evlerine sağ salım dönebilsinler, elleri kolları dolu kapıdan girebilsinler, çocuklarına sarılabilsinler diye biz kazanacağız; öğretmenler atanabilsin, doktorlar mesleğini yapabilsin diye kazanacağız; marketlerde fiyatlar insan, market çalışanları da sattıklarıından evlerine götürebilsinler diye kazanacağız; susadığımız adalet yerini bulsun diye kazanacağız.

Biliyoruz, yalnız değiliz; çocukların umutlarını, hayallerini çaldılar, o gençler bugün yanımızda. Onların sadece sınav sorularını değil, emeklerini çaldılar; dizilerini, filmlerini, sözlüklerini, gülüşlerini çaldılar; aynı görüşte değiller diye hakaret ettiler; bırakın dünyayı gezme hayali kurmayı, ülkelerinde bile gezemez oldular. Menemene soğan koyacağı zaman bile iki kere düşünmek zorunda olan bir gençlik yarattınız ama her şeyin bir sonu var, hepsi bitecek. Yirmi yılını çaldığınız o çocuklar büyüdü, sizi onlar gönderecek; bir oy verecekler saltanat yıkılacak, bir oy verecekler kaçak saray boşalacak, bir oy verecekler devlet dairelerindeki tüm Erdoğan resimleri inecek. Tesadüfe bakın ki sadece yirmi bir gün sonra yirmi bir yıllık bir karanlık dönem bitecek.

Ben, en çok, bu AKP iktidarında doğan, büyüyen, şimdi ilk kez oy kullanacak olan arkadaşlarıma güveniyorum. "Ben yaptım." diyecekler, "Biz yaptık; düşmanlaştırmalara son verdik, barışı, kardeşliği yeniden getirdik." diyecekler, "Ben gönderdim; bu esaret zincirini biz kırdık." diyecekler, "Bu boğazımıza dolanan rant zincirine biz son verdik." diyecekler. Sadece yirmi bir gün sonra yirmi bir yıla yaklaşan bu karanlığa hep birlikte son vereceğiz. İnanıyorum, yirmi bir gün sonra halk daha güçlü olacak.

Değerli yurttaşlar, bu kürsü sizin, bu Meclis sizin, bu ülke sizin. Hepinizin sokaklarda söylediğini bir kez de buradan tekrarlayacağım: Hiç şüphemiz olmasın, yine baharlar gelecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI ERKAN BAŞ (Devamla) – Türkiye İşçi Partisi adına 27'nci Dönemin son sözü şudur: "Lale Devri nasıl bittiyse sülale devri de öyle bitecek." (HDP sıralarından alkışlar)

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Hadi oradan, hadi!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Yürü!

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Baş.

Şimdi söz sırası Demokrat Parti Genel Başkanı ve Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Gültekin Uysal'a aittir.

Buyurun Sayın Uysal. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

DEMOKRAT PARTİ GENEL BAŞKANI GÜLTEKİN UYSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, aziz milletim, ideal ve değerlerimizin taşıyıcısı çocuklarımız, evlatlarımız; hepinizi bu 23 Nisan günü en derin saygılarımla selamlıyorum.

İki bayramı bir arada idrak ediyoruz. Bayramlar bir süre devam eden sıkıntının, zorluğun, derdin, kederin, cefanın neticesinde ulaşılan aydınlıktır. 3'üncü gününde olduğumuz Ramazan Bayramı bir ay süren bir orucun mükâfatıdır, 23 Nisan günü de aynen böyledir. 23 Nisan egemenliğini kaybetmemek üzere canını vakfeden bir milletin yıllar süren cefasının, egemenliği, bağımsızlığı, kendi kaderini tayin edişinin kutlamasıdır. Kendi kaderi için söz söyleme hakkını bu Meclisin varlığıyla teminat altına alan milletimiz, asırlar boyu en yüce hasleti hâline gelen bağımsızlığını, egemenliğini kutlamak için bugünü vesile etmiştir. Bugün "Yeniden söz milletin." denen gündür. Yüz üç yıl önce milletimizin bir taraftan, vatanını bölmek isteyenlere "İstiklal!" diye haykırdığı, diğer taraftan da can verdiği, egemenliğini hiçbir kişi ya da zümreye devretmeyeceğini beyan ettiği, "Yeter!" dediği gündür. Tüm bu açılardan değerlendirsek bugün maalesef tarihi geriye doğru Büyük Millet Meclisi kendi eliyle akıtmış durumdadır. Kendi yetkilerini maalesef kendi eliyle sınırlandırarak bir referandumla beraber Türk milletinin demokrasi talebini, daha fazla hürriyet talebini "sınırsız yetki, sıfır denetim" mantığı içerisinde bir kişiye emanet etmiştir. Demokrasi tarihi, kademe kademe keyfi rejimlerin sınırlandırılması ve denetlenmesinin tarihidir. Oysa bizim tarihimiz 16 Nisan referandumundan itibaren aksi istikamette işlemiştir. Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinin en temel vazifesi problemleri demokratik kanallara aktarmayıydı; milletimizin ızdıraplarını, milletimizin beklentilerini maalesef Büyük Millet Meclisi kürsüsünde çözüm üretmiyor olmayışımızdır. Türkiye'de problemi fiilen çözmenin yegâne bir yolu vardır, o da bir kişinin kadrajına problemi sokabilmekten geçmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 103'üncü yılında, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında bir tarihî değerlendirmeyi yapmak mecburiyetindeyiz; bir idrak tazelemesine, bir şuur tazelemesine bugünü vesile kılmak mecburiyetindeyiz. Zamanın ruhunu yakalamak, tarihin temposunu yakalamak için önümüzde bir büyük vazife vardır. Türkiye maalesef yirmi yıldır kaynaklarını kötü yöneten bir ülkedir. Denetim yapamadığı için, başta Büyük Millet Meclisi siyasi denetim yapamadığı için, idari, adli ve kamuoyu denetimi yapamadığı için kaynakları heba olmuştur. Büyük Millet Meclisi, maalesef öncelikleri verememiştir, milletin ızdırapları bu kürsüde ses olmasına rağmen bir sonuca gidememiştir. Bunun en net göstergesini de bugün, kendi beceriksizliklerini "asrın

felaketi" diyerek aklamaya çalışanların beceriksizliği neticesinde bir fiyaskoya dönüşen deprem vesilesiyle gördük. Hem bölge milletvekilleri hem diğer illeri temsilen milletvekilleri depremle ilgili bu kürsüde pek çok kez uyarı yapmışken maalesef burada bir iradeye dönüşmemiştir. Millî irade şampiyonluğu yapanlar, burada millî iradenin üzerine, "Kayıtsız şartsız milletindir." denilen iradenin üzerine kayıt da düşmüştür, şart da düşmüştür. O açıdan, değerli milletvekilleri, aziz milletim ve her şeyden değerli evlatlarımız; maalesef bugün, gelir adaletsizliğinin eğitim adaletsizliğine dönüştüğü bir dönem içerisindeyiz. Pandemi vesilesiyle milyonlarca evladımız eğitime erişemedi. Yüz binlerce insanımız, evladımız bugün, üniversite sınavlarında sıfır çekiyorsa, çağın gerektirdiği donanım ile onları donanımlı hâle getiremiyorsak yaşadığımız çöküşten en fazla evlatlarımız etkilenir hâle gelmiştir. O açıdan bu 23 Nisan gününde ve önümüzde 14 Mayıs 2023 seçimleriyle beraber sözü yeniden milletin söyleyeceği, kurucu Genel Başkanımız, 3'üncü Cumhurbaşkanımız Celal Bayar'ın ifadesiyle, milletin kendi kaderine hâkim olacağı gün söyleyeceği sözle beraber yarınlarından emin bir Türkiye'ye, herkesin hukukundan emin olduğu bir Türkiye'ye, korkusuzca yaşama hürriyetinin azami bir şekilde kullanıldığı bir Türkiye'ye elbet kavuşacağımızı ifade ediyorum.

Bu vesileyle 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nı tebrik ediyorum. Bütün Genel Kurulu, sizleri, aziz milletimi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Uysal.

Değerli arkadaşlar, konuşmalar tamamlanmıştır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Söz vereceğim, bir dakika.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Mustafa Şentop'un, 27'nci Dönemde yaşamını yitiren milletvekillerine Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Ben tekrar 27'nci Dönemde görev yapan bütün milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Bu dönemde kaybetmiş olduğumuz milletvekillerimizi tekrar zikredeceğim, bir eksiklik kalmasın: Edirne Milletvekili Sayın Erdin Bircan, Denizli Milletvekili Sayın Kazım Arslan, İstanbul Milletvekili Sayın Markar Eseyan, İstanbul Milletvekili Sayın İsmet Uçma, Kahramanmaraş Milletvekili Sayın İmran Kılıç, Adıyaman Milletvekili Sayın Yakup Taş, Antalya Milletvekili Sayın Deniz Baykal; hepsine Allah'tan rahmet diliyorum.

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Kılıçdaroğlu'nun hem grubumuza hem de Sayın Cumhurbaşkanımıza dönük ifadelerinden dolayı bir cevap verme zarureti hasıl olduğu için söz aldım.

BAŞKAN – Yerinizden, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR

1.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, CHP Genel Başkanı ve Meclis Grubu Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, Sayın Kılıçdaroğlu'nun tabii bugünün mehabetine uygun, birlik ve beraberliğe dönük mesaj içeren bir konuşma yapmasını beklerdik ancak ayrıştııcı, ötekileştııcı bir üslup ve içerik içerisinde konuşunca bizim de hukukumuzu, gerçeğini, hakikatin hukukunu korumak babında söz alma zarureti söz konusu oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu noktada, şair "Ol mahiler ki derya içredir deryayı bilmezler." der. Balık suyun kıymetini sudan ayrılınca anlamış. Meclisimiz demokrasimizin kalbidir, bu noktada her görüşün ifade edildiği ve milletin iradesinin tecelli ettiği yerdir. Burada asla ve kata tek adam rejiminin gölgesi hiçbir zaman olmamıştır ve olmayacaktır. Tek adam rejimi ancak ve ancak sizin Cumhuriyet Halk Partisinde uygulayageldiğiniz ve bunu Türkiye Cumhuriyeti yönetimine yansıtmak istediğiniz bir özleminiz ve hayaliniz olabilir. Bu da hiçbir zaman mümkün olmayacak, 14 Mayıs'ta milletimiz bu anlayışı sandığa gömecektir, bu konuda hiç kimsenin endişesi olmasın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Gittiğinizi kabul ediyorsunuz siz de yani.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, son bir dakika verelim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Efendim, şunu da ifade etmek isterim ki deprem sonrasında devletimizin ortaya koyduğu muazzam çabayı ve hakikaten anahtar teslim... (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz oradaydık, oradaydık, herkes gerçeği gördü.

BAŞKAN – Arkadaşlar, hatibi dinleyelim lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İnsanlarımıza sıcak yuvalarının verilmesini görmemek hakikate gözünü ve gönlünü kapatmakla söz konusu olabilir. Sizler bedava konutu... Önce bedava traktörleri vermekle işe başlarsanız o zaman doğru bir iş yapmış olursunuz. Belediyelerin kapısının önüne koyduğunuz işçi kardeşlerimizi, namus sözünüzü tutarak, geri işe aldığınızda ancak sözünüzün güvenilirliği söz konusu olabilir. Siz de sözünüzün güvensiz olduğunu biliyorsunuz ki "Sana söz, Bay Kemal sözünden dönmeyecek." diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sözünüzden döndüğünüzü herkes biliyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son olarak...

BAŞKAN – Ama yani üç dakika oldu, lütfen...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son olarak...

BAŞKAN – Tamamlamak için sadece...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tamamlamak için evet.

BAŞKAN – Tamam, lütfen...

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Bari bir on dakika verseydin Başkan ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sözünüzden döndüğünüzü siz de çok iyi biliyorsunuz.

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Başkanım, bir on dakika verseydiniz, hitap etseydi kürsüden bari. Böyle bir usul mü var?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla o konudaki tereddütleri gidermek için “Sözünden dönmeyecek.” diyorsunuz ancak namus sözünü çiğneyenden normal sözünü çiğnemenin çok daha kolay olduğunu da bu millet çok iyi biliyor.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Terbiyesizlik yapma!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Burada namus sözü verenleri biliyoruz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Size söz, baharlar gelecek.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla bu konuda sizlerin bir güven sorunu olduğu da ortaya çıkıyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kürsüden namus sözü verirken burada namus sözünden vazgeçen Cumhurbaşkanını biliyoruz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şunu ifade etmek isterim ki evet, milletin istiklaline yine millet karar verecektir. Mustafa Kemal Paşa’nın ortaya koyduğu istiklalitam, tam bağımsız Türkiye idealini gerçekleştiren liderin adı, ete kemiğe büründüren liderin adı Recep Tayyip Erdoğan’dır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan, son oturum yönetiminizde adil olacağınızdan hiç şüphem yok.

Sayın Genel Başkanımızın ayrıştıracı bir dil kullandığını söylemek suretiyle açıkça bir sataşmada bulunmuştur. Kendisine gösterdiğiniz toleransı bana da göstererek sataşmadan beş dakikalık bir cevap hakkı...

BAŞKAN – Dört...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Beş...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dört... Dört...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Beş...

BAŞKAN – Dört dakika...

Buyurun.

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Önce herkesin şunu bilmesini isterim: Namus üzerine verilen sözler hakikaten tutulmalı. Sayın Cumhurbaşkanı bu kürsüde “Namusum ve şerefim üzerine tarafsız kalacağım.” diye içtiği andın gereğini keşke yapsaydı. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – O yemini siz de yaptınız.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Herkesin şunu bilmesini isterim: Bay Kemal yani “13’üncü Cumhurbaşkanı” verdiği sözlerin tümünü tutacaktır, buna, deprem enkazında kalan traktörlerin yerine bedava traktör vermek dâhildir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Hangi seçimi kazandı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Önce Manisa’da verin. 2019’da verdiğiniz sözleri tutun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben size cevap vermedim.

Biraz ayrıştıracı dil bazen gerekiyor, şöyle gerekiyor mesela: Türkiye’ye 5 milyon sığınmacıyı, mülteciyi doldurup sokakların, mahallelerin huzurunu bozanları eleştirmeyelim mi, onları bir ayrıştırmayalım mı? Türkiye’yi uyuşturucu cennetine çevirenlere bir laf etmeyelim mi? Süleyman Soylu’nun dediği gibi “Paçalarından yolsuzluk akıyor.” denen bir partiyi millet fakruzaruret içindeyken hiç eleştirmeyelim mi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İSKİ’ye bakın, İSKİ’ye. İSKİ Gate’le yaptığınız binanıza bakın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Mesela, Mecliste rüşvetin soruşturulmasını engelleyen kanuna “evet” diyenleri hiç eleştirmeyelim mi? (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İSKİ Gate’le, İSKİ skandalıyla yaptığınız binanıza bakın, Genel Merkezinize bakın. Yolsuzluğa, İSKİ’nin...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Muharrem İnce ne diyor? “Yenmiş de yenmiş.” diyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir dur da konuşalım ya! Ayıp ya, ayıp!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Muharrem İnce ne diyor, ona bak sen. “Yenmiş de yenmiş.” diyor Muharrem İnce.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Daha bitmedi, dur.

Mesela, Sayın Başkan, bütün gruba söylüyorum: Şurada yalvardım, şurada, “Bayındırlık birim fiyatı 7 lira olan elektrik kablo borusu için 2 bin lira yandaş müteahhide para ödeyen şerefsizdir, buna göz yuman da haysiyetsizdir.” dedim. Bunu niye açıklamadınız? Bunları araştırmayalım mı? (CHP sıralarından alkışlar) Mesela...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Nerede, nerede?

AKİF ÇAĞATAY KILIÇ (İstanbul) – Yok öyle bir şey!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çiftçiye bedava elektrik nerede? Antalya’da, Adana’da nerede? Bedava elektrik niye vermiyorsunuz çiftçiye?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ya, bir dur ama! Ayıp ya, ayıp ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Kendini rezil etme, kendini rezil etme! Kendini rezil etme daha fazla! Bak, partin senden utanıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – “Darphane soyuldu.” dedim “185 milyona yapılan iş yandaşa 400’e verildi; yandaş aynı işi aynı kişiye 185 milyona yaptırdı, 215 milyonu cebine koydu.” dedim “Bunu araştıralım.” dedim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – O sizin yandaşınızdır! O sizin yandaşınızdır! Belediyelerdeki sizin yandaşlarıdır!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Partin senden utanıyor Muhammet!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bunu araştırmaktan imtina eden Meclisi, o partinin grubunu eleştirmeyelim mi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sizin yandaşlarıdır!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Partin senden utanıyor! Daha vakur ol, daha vakur.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Muharrem İnce ne diyor? “Yenmiş de yenmiş.” diyor. Muharrem İnce’yi dinleyin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sözün özü şudur Sayın Başkan, yirmi bir yılın özetini okuyorum...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Muharrem İnce ne diyor bak: “Yenmiş de yenmiş.”

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bir dur Osman.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Muharrem İnce ne diyor, Muharrem İnce? “Yenmiş de yenmiş.” diyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Adana’da, eşi bir yılı aşkın süre işsiz kalan ve ev kirasını sekiz aydır ödeyemeyen 26 yaşındaki Emine Akçay çocuklarının üşüdüğünü görünce cebindeki son parayla odun almaya gitti.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, Muharrem ince ne diyor, Muharrem İnce? “Adam yenmiş.” diyor. “Adam yendi.” diyor ya! “Yenmiş de yenmiş.”

ENGİN ALTAY (İstanbul) – O kadar az parası vardı ki oduncu “Bacım, bu paraya odun mu olur?” dedi ama anne Emine Akçay ısrar etti, bir çuval odunu alıp eve geldi; odunlar ıslandığı için yanmadı, lastik parçalarını tutuşturmaya çalıştı, olmadı.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya “Adam kazandı.” diyor. Hiç seçim kazandınız mı, hiç?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Emine Akçay çocuklarının ısınması için çalıştırdığı saç kurutma makinasını küçük oğluna verdi, daha sonra diğer odaya gidip tavandaki salıncak demirine ip bağlayarak kendini astı. İşte, AK PARTİ Türkiye’si budur! (CHP sıralarından alkışlar) Bu kadının kanı elinde, bu kadının! Bu kadının kanı elinde senin!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – PKK’yla, terörle ittifak edenlere “Bay bay.” diyecek bu millet, “Bay bay” diyecek. PKK’yla ittifak edenlere millet “Bay bay.” diyecek.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Vakur ol, vakur! Partin utanıyor senden! Partin utanıyor senden, partin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 28’inci Dönemde devam edersiniz, lütfen...

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Ya, Muharrem İnce ne diyor? “Yenmiş de yenmiş.” diyor. Yeter ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Muhammet, partin senden utanıyor, vakur ol!

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Muharrem İnce geliyor, Muharrem İnce!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 103’üncü yıl dönümünün ve Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı’nın kutlanması ile günün anlam ve öneminin belirtilmesi amacıyla yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince, 14 Mayıs 2023 Pazar günü Cumhurbaşkanı seçimiyle birlikte yapılacak 28’inci Dönem Milletvekili Genel Seçimine ilişkin kesin sonuçların 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu’nun 37’nci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 3’üncü maddesine göre, Yüksek Seçim Kurulunca ilanını takip eden 3’üncü gün saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 15.49